

TRIERERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 311-312 / mai 2016



Luptați și veți învinge!

M. Weber

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Pentru poporul român, ziua de 9 mai are o triplă semnificație: proclamarea Independenței de Stat a României, victoria Coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial și Ziua Europei.

Anul acesta, la 9 mai, s-au împlinit 139 de ani de când România și-a câștigat independența, îndelung râvnită de poporul român, inclusiv de minoritatea ucraineană.

Înfăptuirea independenței depindea însă, pe vremea aceea, atât de folosirea oportunității

Britanii, SUA și Franței au semnat la Berlin, în 1945, actul de capitulare necondiționată a Germaniei naziste, punând, astfel, capăt celei mai pustiitoare conflagrații din istoria continentului european.

După ieșirea din alianța cu puterile Axei (23 august 1944), România a participat la războiul antifascist până la 12 mai 1945, perioadă în care ostașii români au luptat pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unor zone din Austria.

între Germania, Franța, Belgia, Italia, Luxemburg și Olanda. La 25 martie, aceste state au semnat un nou tratat, Tratatul de la Roma, prin care s-a creat Comunitatea Economică Europeană (CEE). Cele șase țări au întemeiat o piață comună pentru facilitarea schimburilor de mărfuri și eliminarea controalelor la frontieră. Au dezvoltat schimburile comerciale între ele și au devenit din ce în ce mai prospere. Este vorba de epoca de aur a anilor 1960. Foametea și mizeria războiului au fost uitate. Întrucât s-a

TRIPLĂ SĂRBĂTOARE DE 9 MAI

declanșării războiului ruso-turc, cât și de șansa implicării României ca partener vizibil, alături de Rusia, în înfrângerea turcilor.

În cadrul sesiunii Adunării Deputaților din 29 aprilie 1877 și a Senatului de a doua zi, Parlamentul României declara rupte legăturile diplomatice cu Imperiul Otoman și recunoștea existența stării de război dintre cele două state.

La 9 mai 1877, Mihail Kogălniceanu a proclamat independența României, rostind celebrul său discurs în care a exclamat „Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare!”.

Declarația de independență a fost semnată de principele Carol I, la 10 mai 1877, căpătând putere de lege. Dacă puterile europene au primit cu rezervă Proclamația de independență sau chiar cu ostilitate, opinia publică internațională a fost favorabilă luptei poporului român. Cucerirea independenței era o cerință fundamentală a afirmării țării noastre în concertul națiunilor europene, a împlinirii aspirațiilor vitale ale maselor populare.

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Independenței de Stat a României, au avut loc, în toată țara, ceremonii de depunere de coroane și jerbe de flori în memoria martirilor neamului.

La nivel european, ziua de 9 mai marchează și sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, dar și Declarația istorică din 9 mai 1950 a ministrului francez de externe, Robert Schuman, unul dintre fondatorii Uniunii Europene.

Cât privește cel de-al doilea 9 Mai, ziua victoriei antihitleriste, reprezentanții URSS, Marii

Victoria asupra fascismului în cel de-al Doilea Război Mondial a constituit un eveniment grandios al secolului al XX-lea care a reunit toată lumea progresistă globală și a devenit un fundament esențial pentru construirea unei Europe moderne și unite.



N. Grigorescu, *Atacul de la Smârdan*

În fiecare an, la 9 mai, serbăm Ziua Europei, pentru a marca Declarația ministrului francez de externe, Robert Schuman, prin care propunea un plan de colaborare economică între Franța și Germania, pentru eliminarea rivalităților seculare dintre cele două state. Declarația Schuman a stat la baza amplului proces de construcție a unei Europe unite. Statele Beneluxului și Italia s-au alăturat Franței și Germaniei și, la 18 aprilie 1951, a fost semnat Tratatul de la Paris, care institua Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO)

dovedit că formula funcționează bine, și alte țări europene și-au exprimat dorința de a face parte din Uniune. În 1973, Regatul Unit, Danemarca și Irlanda au aderat la CEE. Apoi, extinderea către sudul Europei a început cu aderarea Greciei, în 1981, careia i s-au alăturat Spania și Portugalia în 1986. În 1992, CEE a devenit Uniunea Europeană, în urma semnării Tratatului de la Maastricht. Celor 12 țări ale Uniunii li s-au alăturat, în 1995, încă trei, Austria, Finlanda și Suedia. La 1 mai 2004, alte 10 țări au aderat, în același timp, la Uniunea Europeană: Polonia, Letonia, Estonia, Slovacia, Republica Cehă, Slovenia, Ungaria, Malta și Cipru. Peste trei ani, în 2007, au aderat la Uniunea Europeană Bulgaria și România. În sfârșit, la 1 iulie 2013, Croația a devenit cel de-al 28-lea stat al UE.

În prezent, Europa numără peste 500 de milioane de locuitori, adică mai mult decât Statele Unite și Japonia împreună.

Pentru cei care nu cunosc valorile pe care se bazează UE, redau conținutul art.2 din Tratat: „Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați”.

Ion ROBCIUC

Candidații UUR la alegerile locale din 5 iunie 2016 pentru funcția de primar și consilier local

Cetățenii români (cu deosebire cei de etnie ucraineană) care au dreptul de a vota sunt chemați la urne pentru a-și alege primarii și consilierii locali, alegerile desfășurându-se într-un singur tur. Iată care sunt candidații noștri pentru cele două funcții:

1. Pentru funcția de primar

Ivanov Ananie —
Murighiol-Tulcea
Herbil Viorel — Rona de Sus - Maramureș
Stuleanic Serghei —
Poienile de sub Munte - Maramureș
Bota Luca — Giarmata - Timiș

2. Pentru funcția de consilier local

a) Bistra - Maramureș
Papariga Maria
Cinar Gheorghe
Boiciuc Ilanca
Perejuc Petru
Crașiuc Viorica
Hrin Mariana Stela
Bejera Cristi Vasile
Rosus Ioan Adrian
Spivaliuc Ledia
Șmuleac Vladimir
Semota Maria
Iurcuț Mirela
Gorgan Florin Alexandru
Roșca Florica
Marteniuc Mărioara

b) Poenie de sub Munte - Maramureș
Stuleanic Serghei
Chifa Ștefan
Oncea Ioan
Bilan Vasile
Popovics Vasile
Boico Mihai
Oncea Pavel
Miculaiciuc Nada Olga
Csin Ioan Mihai
Țariuc Maria
Chifa Motrea
Brotnei Ioan
Pekura Ioan
Corjuc Ioan
Dachman Simion
Dzițac Gheorghe
Șimoneac Vasile
Cuth Nicolae
Kuth Mihai
Masnița Ioana
Chifa Ioan
Bejera Andrei

c) Remeți - Maramureș
Pasenciuc Vasile
Pasenciuc Sorin Toader
Dumnici Ioan
Brînzanic Ioan
Pasenciuc Mihai
Demianciuc Ioan
Tcaci Nicoleta
Brînzanic Mihai Ruslan
Pop Mihai
Nemeștean Vasile

Mulbauer Eva
Murșa Mihai
Bilaniuc Ioan
Țațuc Mihai
Mihaliuc Gheorghe Mihai
Tcaci Mihai
Pasenciuc Ion

d) Rona de Sus - Maramureș
Herbil Viorel-Ioan
Celeniuc Hafia Cristina
Grijac Nicolae
Fetico Nicolae
Oprișan Elek
Cvașciuc Ioan
Dzeabeniuc Hafia
Popadiuc Maria
Boiciuc Mihai
Romaniuc Ana
Maghiar Ioan
Grijac Ana-Alina
Celeniuc Gheorghe Nicolae
Frasin Nicolai
Popadiuc Ioan
Romaniuc Romeo-Miroslav
Goteciuc Lucian-Sever

e) Ruscova - Maramureș
Mariciuc Pinte
Nemzet Ana
Roman Ioan
Bumbar Ana
Câmpian Petru
Bumbar Vasile
Mikulaicsuk Petru
Botiz Maria
Pop Maria
Bumbar Petru
Moroz Maria
Rosus Alexandru
Drozd Petru
Logoș Ioan
Petric Mirela
Covaci Vaselina
Botiz Gheorghe
Logoș Petru
Saucu Ana-Mariana

f) Micula - Satu Mare
Buciuta Vasile
Oncea Pavel
Bumbar Ioan
Rosus Iacob
Szenuka Mariana

g) Bălcăuți - Suceava
Șoiman Petru-Ștefan
Fraseniuc Jaerzinio-Dumitru
Fraseniuc Sebastian-Emanuel
Pescelevei Radu-Ioan
Harasemiuc Daniel-Marian
Grigoraș Livia
Fediuc Dumitru
Odoviciuc Vasile
Chiverega Daniela
Pășlea Daniela
Șorgot Ilie-Liviu
Sadoveac Florin
Carpic Eusebie
Petrașuc Vasile

Coroliuc Sorin-Dumitru
Buzec Victor
Șoiman Ramona

h) Milișăuți - Suceava
Peslari Brîndușa

i) Brodina - Suceava
Torac Elena
Laiba Vasile-Teofil
Nițu Elena
Juravle Elena-Brîndușa

î) Ulma - Suceava
Ciocan Nicolai
Melen Adrian Dorin
Marocico Liliana
Gorban Elena
Gorban Maria

j) Moldova Sulița - Suceava
Lazăr Ioan-Nicu
Rebenciuc Eudochia
Iașenciuc Mariana
Lețcan Petru-Cătălin
Ciboriec Vasile
Cureș Valentina-Gabriela

k) Izvoarele Sucevei - Suceava
Mechno Vasile

l) Giarmata - Timiș
Bota Luca
Ioti Petru
Iorescu Florina
Tirșar Georgeta
Bota Sergiu-Ovidiu

m) Criciova - Timiș
Hariton Adrian

n) Știuca - Timiș
Scopeț Ioan Volodea
Grega Ionela

o) Victor Vlad de la Marina
Ciorei Mihaela

p) Tîrnova - Arad
Ignișca Emilia
Suci Florin
Bisorca Elena-Sînziana
Miculaiciuc Gavrilă
Gligor Gheorghe
Petric Dumitru
Delamarian Sorin - Gheorghe
Curețean Viorel-Mihael
Pascu Ioan
Radu Dorin-Teodor
Carpa Gheorghe
Sîrbu Ovidiu-Radu
Butari Cristinel
Ioicaliuc Ioan
Pinte Alexa
Haidău Dănuț Viorel
Ursuțiu Gheorghe-Cristian
Maghici Isai-Cornel
Oprița Ilie

r) Avrămeni - Botoșani
Hromei Dumitru

Mesaj adresat comunității ucrainene din România cu ocazia sărbătorii Paștelui

Din partea însărcinatului cu afaceri interim al Ambasadei Ucrainei în România, dl Teofil Rendiuk

Stimată comunitate ucraineană,

Vă rog să primiți cele mai sincere felicitări cu prilejul Învierii Domnului!

Această sărbătoare reprezintă simbolul victoriei vieții asupra morții, a binelui asupra răului, a luminii asupra întunericului, a încrederii asupra deznădejzii. Zilele pascale ne determină să privim cu alți ochi lumea, să fim mai buni, mai milostivi, mai mărinimoși și mai toleranți.

Vă felicit sincer cu prilejul Învierii lui Hristos, vă doresc echilibru sufletec și armonie, liniște, pace și bunăstare. Fie ca în această zi mare inimile voastre să fie pline de fericire, bucurie și bunăstare, iar culorile calde ale ouălor roșii să sădească în sufletele voastre speranțe cele mai luminoase. Vă doresc Dvs. și familiilor Dvs. înțelegere, bunăstare, încredere și dragoste sinceră!

Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!

Teofil Rendiuk

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la**

**Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210**

Vizita miniștrilor de externe ai României și Ucrainei pe cele două maluri ale Tisei

În zilele de vineri și sâmbătă, 6-7 mai 2016, a avut loc întâlnirea de lucru a miniștrilor afacerilor externe ai României și Ucrainei, Lazăr Comănescu și Pavlo Klimkin.

Ministrul afacerilor externe, Lazăr Comănescu, a sosit la Sighetu Marmăției vineri și a vizitat Liceul Ucrainean „Taras Șevcenko”, însoțit de prefectul județului Maramureș, Sebastian Lupuț, vicepreședintele Consiliului Județean Maramureș, Emil Marinescu, viceprimarul Sighetului, Horea Scubli, din partea Ministerului Educației și Cercetării Științifice de doamna Camelia Ciurescu, consilier în cadrul Direcției de Afaceri Europene, de doamna Elvira Codrea din partea Direcției Minorități și de alții din partea Inspectoratului Școlar Județean Maramureș. Oaspeții au fost întâmpinați de directorul liceului Casian Pițura, de cadre didactice și de elevi.



Delegația MAE și oficialitățile județului Maramureș s-au deplasat apoi în Ucraina peste podul de lemn ce leagă cele două maluri ale Tisei și implicit cele două țări, România și Ucraina.

Podul istoric numit „Academician Mihai Pop” a fost reconstruit și inaugurat în ianuarie 2007 de președinții de atunci ai României și Ucrainei. La mijlocul podului, la linia de frontieră de stat a României și Ucrainei, la punctul de trecere dintre municipiul Sighetu Marmăției și orașul Solotvyno, localități surori, delegația română a fost întâmpinată de guvernatorul regiunii Transcarpatia, Ghenadi Moskal, ambasadorul României la Kiev, Cornel Ionescu, consulul general al României la Cernăuți, Eleonora Moldovan, președintele Consiliului Orașenesc Solotvyno, Gheorghe Uhali, și de alți reprezentanți ai Administrației Regionale din Ujhorod și ai raioanelor Teaciv și Rachiv.

Oficialii au vizitat la Solotvyno sediul Administrației Locale unde s-au întâlnit cu românii din Transcarpatia, apoi au vizitat Liceul românesc, unde au fost întâmpinați de directorul liceului, Adrian Pop, de Ion Botoș, președintele Uniunii Regionale „Dacia” a românilor din Transcarpatia și de copii care au interpretat cântece maramureșene. Cu această ocazie oaspeții și oficialitățile ucrainene au depus flori la monumentul lui Ștefan cel Mare.

Tot vineri, 6 mai 2016, ministrul afacerilor externe Lazăr Comănescu a inaugurat Consulatul României la Solotvyno, regiunea Transcarpatia.

După cum informează Ministerul Afacerilor Externe: „Prin decretul prezidențial nr. 678 din 22 iulie 2015, președintele României a aprobat deschiderea Consulatului României la Solotvyno. Deschiderea Consulatului a fost agreată de partea ucraineană prin însuși textul Acordului privind Micul Trafic de Frontieră (AMTF), semnat la Kiev, la 2 octombrie 2014, și a intrat în vigoare la 14 mai 2015. Aproximativ 2 milioane de cetățeni români și ucraineni (câte 1 milion de fiecare parte) sunt potențiali beneficiari ai dispozițiilor acestui Acord”.

Vineri după masă a avut loc întâlnirea cu ministrul de externe al Ucrainei, domnul Pavlo Klimkin, care a sosit direct la complexul turistic și de tratament „Speliocenter Slatina”. La această

întâlnire au participat oficialitățile ucrainene și române, reprezentanți ai Ambasadei României la Kiev și ai Ambasadei Ucrainei la București, domnul Teofil Rendiuk, însărcinat cu afaceri a.i. al Ucrainei, secretar I al Ambasadei Ucrainei, Ruslan Gidora, doamna Anna Honcearova, secretar II (afaceri consulare) și alții.

Împună cu reprezentanții Ambasadei Ucrainei în România, la această întâlnire au luat parte: Ștefan Buciuța, Maria Ciubica și Elek Oprișan, propuși de Comitetul UUR Maramureș pentru a obține „Permisul de mic trafic”.

Cei doi miniștri au avut o rundă de consultări bilaterale și au semnat Acordul interguvernamental privind exonerarea de la plata taxei de viză pentru eliberarea vizelor de lungă ședere, așa cum informează Ministerul Afacerilor Externe: „Acordul între Guvernul României și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind exonerarea de la plata taxei de viză pentru eliberarea vizelor de lungă ședere are ca scop facilitarea eliberării de vize de lungă ședere cetățenilor ambelor state. În baza acordului, fiecare parte va elimina taxele consulare pentru eliberarea vizelor de lungă ședere în favoarea cetățenilor celeilalte părți. Viza de lungă ședere reprezintă permisiunea acordată, de către autoritățile competente din statele părți la Acord, cetățeanului statului uneia din părți pentru a intra și a rămâne pe teritoriul statului celeilalte părți.

Vizele de lungă ședere se acordă numai pentru activități bine determinate, care presupun prezența unui străin pe teritoriul României pe termen lung. Aceste activități trebuie probate printr-o serie de documente specifice, inclusiv prin anumite aprobări/autorizații speciale. În ceea ce privește scopurile pentru care se eliberează permisiunile de mic trafic de frontieră, temporare prin natura lor, acestea nu se subsumează activităților pentru care se solicită vize de lungă ședere (studii, angajare în muncă, reîntregirea familiei, cercetare științifică etc.). Vizele de lungă ședere sunt valabile pe întreg teritoriul al României și conferă titularilor un drept de ședere unic cu durata de 90 de zile, care poate fi prelungit în țară, de către serviciile



teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări, printr-o procedură specială”.

Miniștrii celor două țări au mai abordat tematici de interes comun privind cooperarea transfrontalieră româno-ucraineană, dezvoltarea infrastructurii în zona de frontieră comună și a contactelor interumane, alături de valorificarea minorităților naționale pentru consolidarea relațiilor bilaterale dintre România și Ucraina.

În cadrul acestei runde de convorbiri, miniștrii de externe au înmănat simbolic câte 3 permise de mic trafic la câte trei persoane din Ucraina și România.

Ministrul de externe al Ucrainei, domnul Pavlo Klimkin, ne-a înmănat nouă celor din România permise de mic trafic, și anume doamnei Maria Ciubica din Lunca la Tisa, domnului Elek Oprișan din Rona de Sus și domnului Ștefan Buciuța din Baia Mare.

Acordarea permiselor de mic trafic este condiționată de posesia pașaportului internațional, numai cu simplul permis nu se poate trece granița.

La data de 7 mai, ministrul de externe al Ucrainei a vizitat unele localități din județul Maramureș și a avut întâlnire cu comunitatea ucraineană din această zonă.



În cadrul vizitei la Sighetu Marmăției a avut întâlnire cu enoriașii și clericii Bisericii Ortodoxe Ucrainene, preoții Nicolae și Marius Lauriuc. A vizitat Liceul Ucrainean „Taras Șevcenko” fiind întâmpinat de prefectul județului Maramureș, Sebastian Lupuț, de viceprimarul municipiului Sighetu Marmăției, Horia Scubli, de doamna Ana Moldovan, inspector general școlar și de reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării Științifice precum și de directorul liceului, cadre didactice și elevi.

La sediul Organizației Județene Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, înalții oaspeți au fost primiți cu pâine și sare de președintele de onoare Ștefan Buciuța, de unii membri ai Prezidiului UUR, Liuba Horvat, Anna Sambor, Tereza Șendroi, Vasile Pasenciuc, Mihai Traista, de unii membri ai Consiliului și ai Comitetului, de președinți ai organizațiilor locale, de membri și simpatizanți ai UUR.

Întâlnirea a avut loc în sala festivă și a fost deschisă de președintele Organizației județene Maramureș a UUR, domnul Miroslav Nicolae Petrețchi. În cadrul întâlnirii domnul ministru a relatat despre situația din Ucraina, despre vizita președintelui Petro Poroșenko în România, despre relația Ucrainei cu UE, despre întâlnirea cu ministrul afacerilor externe al României, Lazăr Comănescu, și a subliniat faptul că Ministerul de Externe al Ucrainei, cât și Ucraina vor susține în continuare ucrainenii din România, implicit UUR.

Domnul Nicolae Miroslav Petrețchi a relatat, pe scurt, despre activitatea UUR și despre susținerea de către comunitatea ucraineană din România a parcursului european al Ucrainei și a dat asigurări că în continuare va sprijini prin toate demersurile sale independența și intergritatea teritorială a statului ucrainean.

Spre deliciul publicului prezent la această memorabilă întâlnire, corul „Vocile Ronei” și ansamblul de dansuri „Sokoly”, conduse de doamna Geta Petrețchi, au prezentat un scurt program artistic.

La sfârșitul acțiunii, președintele de onoare al UUR a mulțumit înalțului oaspete pentru prezența sa în cadrul comunității ucrainenilor din Maramureș și pentru acordarea permisului de mic trafic și totodată i-a sugerat că, Guvernul Ucrainei și Ambasada Ucrainei în România ar trebui să se aplece mai mult spre nevoile comunității ucrainenilor din România.

Delegația din care au făcut parte și reprezentanții Ambasadei Ucrainei în România a vizitat unele obiective turistice, istorice și de cult din Maramureș.

*Ștefan BUCIUȚA,
președinte de onoare al UUR*

Alegeri

Nu știu dacă în afara celor interesați de alegeri își mai face cineva vreo iluzie. De peste 26 de ani ne tot facem iluzii pentru că ele sunt ieftine, chiar gratuite și ne-am obișnuit să ne hrănim cu ele. Dezolarea și apatia unei societăți sărace ne-a învățat să trăim din visuri. Ne agățăm de orice premisă, schimbare, de orice zvon reconfortant, de orice știre care dă semne că ar mișca lucrurile într-o direcție fastă. Dar adevărul dramatic e că ne amăgim în zadar. Am în fața mea ziarul „Crai nou“ din 7 decembrie 2012. Punctez promisiunile făcute de candidați înainte de alegeri: averile furate vor fi date înapoi oamenilor; închisoare pentru toți infractorii dovediți, măsurători exacte pentru pământurile fermierilor și intabulare gratuită, pensii corecte pentru părinții noștri, toate locuințele vor fi racordate la curent electric. Nici până acum nu s-au terminat retrocedările. Umblă oamenii cu sentințe judecătorești definitive și irevocabile pe la ușile celor ce „împart dreptatea“, dar ei nu rezolvă nimic. Nu toți infractorii dovediți stau la răcoare. Ba unii sunt în funcții sau chiar promovați. Măsurătorile se fac (la noi) nu pentru a-l ajuta pe om, ci pentru a-l pune la plată și pentru câțiva metri găsiți în plus.

Pentru pensii, da, se zbat deputații, dar pentru ei. Deputata Cristiana Anghel atunci când era în greva foamei a stărnit compasiunea, admirația pentru curajul ei de a lupta pentru adevăr. Iar când a ajuns în stogul societății, s-a transformat în opusul dnei luptătoare pentru

nevoiași și nevoile lor. Împlinirea-n sine conduce către alte dorințe și alte presupuse nevoi. Ea nu a știut să facă diferența între nevoi și dorințe nu doar în plan material, ci și în cel sufletească care devine o artă în păstrarea echilibrului. Cu câtă înverșunare a pledat pentru foloasele necuvenite ale aleșilor neamului, neținând cont de cât, cum, când și în folosul cui lucrează aceștia.

Păcat că ei nu au respect față de oameni și chiar de promisiunile proprii. Cum este posibil ca unul care se vrea ales să vină cu promisiuni, iar după ce este ales să nu vină niciodată printre alegători să afle la ce sunt supuși cei ce au vreo problemă de rezolvat?!

În privința electrificării fiecărei locuințe, nici vorbă! Nici locuințele care au stâlp electric în ogradă, la unele chiar lângă geam nu au fost racordate la curent electric. Este mai dureros că oamenii ce se pretind cu pregătire, ce tind la funcții înalte ne cred naivi, chiar proști. La una dintre adunări pentru demiterea lui Băsescu, cel mai înalt demnitar județean a promis oamenilor prezenți la adunare că foarte curând va face cale ferată până la Seletin. A mai promis că orice problemă au oamenii în orice domeniu pot veni în audiență că vor fi ajutați. Toate s-au dovedit minciuni. Ne așteptăm să ne promită acum drum spre Lună, că și așa drumurile nor-

male cu gropi, stau să se năruie, iar pe drumul către cer e mai lesne de ajuns. Adevărul e crunt: ne amăgim în zadar. Iar doritorii de putere profită de naivitatea noastră, promit imposibilul, numai să se vadă în funcții râvnite. Iar din „democrați“ și „populari“ până ajung la putere, devin stăpânitori orbiți de tot, cu luciditatea administrativă adormită și cu simțul practic ascuțit (în folosul personal). Țara e din ce în ce mai slabă, mai suferindă. Prăpastia dintre bogați și săraci se adâncește tragic de parcă am fi în război. Tocmai de aceea, că trăim într-o lume în plin haos, am dori un ales cel mai bine informat cu privire la mersul lumii, dar mai ales la problemele oamenilor, ca să-i poată ajuta, să se implice în viața lor imediată.

Iluziile oamenilor erau singura lor terapie. Dar și acestea ne-au fost confiscate.

**Artemizia GHEORGHI,
Brodina**

Promoția 1956 a Liceului Pedagogic Ucrainean din Siret anunță întâlnirea de 60 de ani de la absolvire la 3 iulie a.c., ora 9,30, în clădirea fostului liceu. Invităm pe toți colegii promoției noastre, mai ales pe cei ce nu au participat niciodată la întâlniri, dar și pe colegii din alte promoții pentru a ne bucura toți de surprizele pregătite de comitetul de organizare.

Confirmarea participării se va face la tel. 0749155736 sau 0230562606.

Vin alegerile

Mai mulți amici mi-au sugerat să scriu un material având ca temă alegerile. A daug faptul că am inclus în material părerile și sugestiile lor.

Imediat după evenimentele din decembrie 1989, votanții și-au ales primarii, consilierii și parlamentarii după chipul și asemănarea lor sau mai știu eu după ce criterii...

Primii primari postrevoluționari au fost cadre didactice, ingineri, în general intelectuali, dar și gospodari de frunte.

Încet, încet, pe fir au intrat partidele și pescuitorii în ape tulburi și lucrurile au evoluat într-o direcție greșită. Oamenii au început să-i aleagă pe cei care știau să promită, care aveau potență financiară.

Micul și cu berea, îi aduceau la putere!

Și consilierii primăriilor, la început erau preponderent intelectuali, apoi buticari, mici afaceriști. Dacă s-ar face un clasament, la ora actuală clasa politică la nivel de comune (și poate și la alte niveluri) lasă de dorit din punct de vedere intelectual.

Părerile mele, în consens cu cea a amicilor, este că înainte de a fi trecuți pe listă, candidații trebuie să fie supuși unor teste de cultură generală! O mică dictare, ceva exerciții cu ordinea efectuării operațiilor (unii mi-au spus că este de ajuns să se cunoască o singură operație, împărțirea; adunarea o cunosc toți). Asta la nivel de comună, măcar.

Să atingem și problema alegerilor parlamentare. Există un Grup parlamentar al minorităților naționale (în timpul lui Ceaușescu se numeau naționalități conlocuitoare), adică cu 18 parlamentari.

Aici e aici. Există parlamentari (unii au trecut și la ceruri) care nu cunosc limba minorităților pe care le reprezintă! Nu-i culmea, culmilor!

În acest caz, ar trebui ca astfel de candidați să treacă prin fața unei comisii severe pentru a promova testul de limbă. Vorbit, scris și citit. Pe bune!

Un lucru mi se pare bizar. De ce alegătorilor le place să fie mințiți „frumos“ din 4 în 4 ani și mai ales de ce uită relele făcute de unii guvernanți?! Cine-mi poate răspunde?

Oare de ce sunt pedepsiți cei care cheamă lumea la vot, iar cei care-i opresc pe votanți n-au probleme? Deocamdată atât!

Kolea KURELIUK

O zi nefastă pentru ucraineni și pentru omenire

La 26 aprilie 2016, s-au împlinit 30 de ani de la catastrofa din Cernobîl (Ucraina), cel mai grav accident nuclear din istoria omenirii, care, potrivit unor estimări, s-a soldat cu mii de morți și a contaminat aproape trei sferturi din continentul european.

Nu există date oficiale privind numărul total al victimelor acestui dezastru; se știe, însă, că 25.000 de oameni au murit numai după ce au participat la decontaminarea zonei.

Accidentul s-a produs în timpul unui test de siguranță - o procedură greșită a determinat o creștere dramatică a nivelului energetic: învelișul de grafit al reactorului a luat foc, iar produsele fisiunii radioactive au fost aruncate în atmosferă printr-o explozie violentă. Efectele pe termen lung ale celui mai grav accident nuclear din secolul al XX-lea au lovit mii de oameni și continuă să facă victime. Belarus a fost țara cel mai grav afectată de dezastrul de la Cernobîl, deoarece până la 70 la sută din precipitațiile radioactive au căzut pe teritoriul acestei țări. Nici România nu a scăpat de efectele acide ale accidentului nuclear, la fel ca multe țări europene din emisfera nordică a continentului european.

Conform unui studiu publicat la New York, în aprilie 2010, aproape un milion de oameni din mai multe părți ale globului au murit din cauza contaminării radioactive produse după accidentul de la centrala nucleară din Cernobîl, din 1986.

Pe lângă dimensiunea umană a dezastrului acest accident a afectat grav și mediul.

A devenit clar că astfel de accidente sunt mai periculoase decât un atac cu arme nucleare. Emisiile radioactive de la reactorul din Cernobîl au fost de peste 100 de ori mai puternice decât cele rezultate în urma bombelor lansate de SUA asupra orașelor japoneze Hiroshima și Nagasaki.

Ucraina a marcat 30 de ani de la catastrofa din Cernobîl. După cum a transmis agenția UNIAN, la Kiev, a avut loc o comemorare a victimelor, la care au participat supraviețuitorii ai accidentului nuclear, oameni care s-au implicat în acele momente și oficialități de stat. A fost săvârșită o slujbă religioasă de un sobor de preoți. Șeful statului ucrainean, Petro Poroșenko, a depus jerbe de flori în memoria victimelor.

Și la București, Centrul Cultural Informațional din cadrul Ambasadei Ucrainei a găzduit joi, 28 aprilie 2016, o masă rotundă dedicată împlinirii a 30 de ani de la catastrofa din Cernobîl. Au participat: însărcinatul cu afaceri interim al Ambasadei Ucrainei în România, Teofil Rendiuk, alți salariați ai Ambasadei, membri ai comunității ucrainene din București, prieteni ai ucrainenilor, care, la început, au ținut un moment de reculegere în memoria victimelor. Au urmat dezbaterile care s-au axat pe amintirea celor care au murit în urma răspândirii în atmosferă a unor cantități uriașe de substanțe radioactive.

Momentul comemorativ s-a încheiat cu vizionarea filmului documentar „Lupta pentru Cernobîl“.

Ion ROBCIUC

„Am conviețuit respectând alfabetul“

O frumoasă acțiune a minorităților naționale a avut loc, în perioada 6-8 mai, în orașul Ploiești. Grupuri etnice de dansatori din toată țara au reprezentat cultura și tradiția lor într-un mod definitoriu prin dans, cântec și port.

Anul acesta, ansamblul „Kozaciok“ din satul Bălcăuți a fost delegat de conducerea UUR să aducă la Ploiești pe scena Filarmonicii „Paul

Filarmonica „Paul Constantinescu“ din Ploiești împreună cu ansamblul „Kymata“ al Uniunii Elene din România – filiala Prahova au susținut un spectacol de înaltă ținută, sala fiind fascinantă mai ales de instrumentiștii orchestrei „Paul Constantinescu“ care sub bagheta dirijorului au interpretat piese din repertoriul marilor compozitori.



Constantinescu“ o parte din tradiția ucrainenilor din România.

Au fost prezente 18 grupuri etnice din toate colțurile țării: croați, italieni, albanezi, germani, rromi, greci, ruși-lipoveni, turci, ruteni, slovaci, bulgari, maghiari, sârbi, tătari turco-musulmani, evrei și ucraineni, creându-se o atmosferă frumoasă, plină de respect și apreciere.

În prima zi a proiectului, mai exact vineri,



Sâmbătă, în a doua zi, am urmărit cu atenție și am apreciat evoluțiile formațiilor de dans ale minorităților participante la această acțiune și, fără falsă modestie, pot afirma că la prestația noastră sala, practic, a „explodat“.

Ne-am bucurat mult pentru faptul că la prima noastră participare publică și reprezentanții minorităților au apreciat mult prestația noastră rezultând, spunem noi, un feedback pozitiv din partea tuturor celor prezenți.

Ne-am bucurat că alături de noi au venit de la București domnul Șmighel-schi Victor și doamna Mandiuc Zeno-via, membri ai organizației UUR București.

Pot afirma din nou, fără falsă modestie, că membrii ansamblului „Kozaciok“ din Bălcăuți, județul Suceava cunosc destul de bine alfabetul conviețuirii, iar, ca de obicei, la astfel de manifestări interetnice socializarea s-a realizat fără probleme dat fiind limbajul comun al tuturor, și anume dansul tradițional.

A fost o reușită, spunem noi, acest proiect ajuns la a IV-a ediție, care seamănă mult cu festivalul pe care UUR îl organizează an de an la Suceava, și anume „Conviețuirii“.

Mulțumim cu această ocazie conducerii centrale a UUR, Organizației județene Suceava, domnului Mihai Traista care au făcut posibilă deplasarea noastră.

Nu în ultimul rând,



felicităm Uniunea Elenă din România pentru organizarea ireproșabilă a acestei frumoase manifestări, „Alfabetul Conviețuirii“.

Petru Ștefan ȘOIMAN

La Sfântu Gheorghe-Deltă, sărbătorile au ținut o săptămână

Printr-o coincidență fericită, anul acesta sărbătorile au ținut-o lanț în comuna deltaică Sfântu Gheorghe.

Între 1 și 3 mai s-a sărbătorit Paștele ortodox conform tradițiilor creștine.

Au urmat două zile de repaus, dar nu pentru toți, căci au început pregătirile pentru următorul eveniment.

La 6 mai, în comuna Sfântu Gheorghe se sărbătorește hramul bisericii, pe stil vechi.

La ora 8 fix, vedetele fluviale 142 și 143, aparținând Secției 2 Vedete Fluviale a divizionului 88, au ridicat pavilionul și marele pavoaz, timp în care s-a intonat Imnul României. Vedetele au fost ancorate, pe tot parcursul zilei, pe Dunăre în dreptul localității, iar mai târziu au stat acostate în Estacada Miniportului Turistic, timp în care localnicii, dar și turiștii au putut vizita puntea acestora.

După intonarea Imnului Național, a început slujba religioasă, la biserica din localitate. Slujba a fost oficiată de nouă preoți veniți din localitățile învecinate, în frunte cu protopopul

Tulcei, părintele Ispas. La slujbă au participat localnici, cât și mulți turiști din mai multe zone ale țării, mulți dintre ei în costume populare specifice zonei din care proveneau. Slujba s-a desfășurat în limba română, dar turiștii au fost impresionați când s-a cântat și în limba ucraineană de corul bisericesc, dar și de preoții care cunoșteau limba.

După slujbă, localnicii și turiștii au fost invitați la masă, în curtea bisericii.

După-amiaza, turiștii și localnicii au participat la un program variat și judicios întocmit de harnicul primar, Sidorencu Valentin, și de echipa de organizatori.

Am asistat la o întrecere de tras la rame care a fost câștigată de Sidorencu Ionuț și Grigore Nicolae, recompensată cu un premiu în valoare de 600 de lei.

Concursul de călărie nu s-a mai desfășurat din cauza condițiilor meteorologice, în schimb turiștii au gustat din preparatele tradiționale gătite de femeile din sat, bucătărese excelente, preparate care au fost expuse la standurile de

lângă Căminul Cultural și care au fost funcționale pe tot parcursul zilei.

Au susținut recitaluri Ciprian Mihalache și trupa „Euxinus“, de asemenea, DJ Rinno și Silvia. De cea mai mare popularitate s-au bucurat corurile „Veselka“ din Caraorman, „Perva zora“ din Sulina, „Rybalka“ din Crișan, „Ciorne more“ din Sfântu Gheorghe, dar mai ales dansul tradițional ucrainean prezentat de copiii de la Școala Generală din localitate.

Au fost sărbătoriți perechile care anul acesta au împlinit 50 de ani de la căsătorie - Nițu Constantin și Dorca, Marcu Ilie și Paulina, Balan Ion și Speranța.

Invitații și localnicii au primit gratuit bilete pentru tombolă. Croaziera a fost câștigată de soții Gheorghiu Cristi și Electra care se vor plimba până la Viena, iar barca de fibră a fost câștigată de o altă familie care, probabil, se va plimba pe Dunăre.

La ora 23, printr-un superb foc de artificii, a fost marcată închiderea oficială a zilei dedicate hramului de la Sfântu Gheorghe-Deltă, dar distracția a continuat încă multe zile. Bătrânii s-au retras la casele lor pentru a se pregăti de un alt eveniment care are loc luni de Paștele Blajinilor, iar tineretul a continuat distracția pe la discotecă, căci tot vine weekendul.

Vasile IASCHIU

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei“ este bine cunoscut printre ucraineni. A participat la foarte multe acțiuni cultural-educative ucrainene în țară și în Ucraina. Își merită locul și aprecierea din partea ucrainenilor și nu numai. Ca dovadă, recent, a obținut locul I la concursul „Comori de suflet românesc“ la care participă și ucrainenii la secțiunea minorității. Acum se pregătește pentru faza finală „Întâlniri bucovinene“ care se va desfășura în luna iulie, la Câmpulung Moldovenesc.

Rezultatele frumoase se datorează seriozității cu care se pregătesc la repetiții. O dată pe săptămână ne adunăm și repetăm cântecele pentru diferite evenimente. Avem un dirijor foarte bun, pregătit profesional, în persoana domnului profesor Nicolae Cramar, care vine tocmai din Suceava la Negostina pe cheltuială proprie și nu



Negostina - inima ucrainenilor bucovineni

s-a plâns niciodată de oboseală sau lipsă de timp. Fie ploaie, fie vânt sau alte intemperii, domnul profesor este prezent împreună cu una dintre fiicele sale, Simona, chiar înaintea tuturor. Asta înseamnă să iubești muzica și mai ales cântecul ucrainean, cel melodios și duos, care îți pătrunde adânc în suflet când îl asculți.

Dacă în săptămâna respectivă cineva își aniversează ziua de naștere, atunci este sărbătorit de toți membrii grupului, răsplătit cu flori și multe cântece ucrainene. Recent, la 11 mai 2016, l-am sărbătorit pe veteranul grupului, domnul Dumitru Fediuc, care a împlinit „venerabila“ vârstă de 37 ani (a se citi de la dreapta la stânga), așa cum îi place lui să spună. Cântecul frumos și întrunirile noastre îl mențin mereu tânăr ca dovadă că el este și solistul grupului.

Grupul nostru s-a îmbogățit cu noi membri. Dacă la început am pornit cu 7 persoane, acum suntem 20, deoarece ni s-au alăturat și alții, chiar din orașul vecin Siret și din Bălcăuți, care îndrăgesc cântecul popular ucrainean.

În Negostina există oameni frumoși,

buni, care își respectă etnia și se mândresc că sunt ucraineni.



Putem afirma că Negostina este inima ucrainenilor bucovineni care bate neîncetat, chiar dacă uneori este încercată de unele probleme mai puțin plăcute. Orice pădure are și uscături.

Nu trebuie să uităm că în fața lui Dumnezeu suntem toți egali și este loc pe Pământ pentru fiecare.

FELICIA GRIGORAȘ

La data de 16 aprilie 2016, Organizația județeană Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la Muzeul Satului din Timișoara, la Casa Ucraineană, cea de a patra ediție a creatorilor de artă populară ucraineană din Banat. La această manifestare au fost prezenți meșteșugari, pictori, sculptori

„CREATORI DE ARTĂ UCRAINEANI“



etc. din județele Timiș, Arad, Satu Mare, Caraș-Severin, precum și întregul comitet al Organizației județene Timiș, dar și președinții organizațiilor locale ale UUR. În deschiderea programului, dl Hleba Gheorghe, președintele Organizației județene Timiș, a ținut un discurs

despre arta populară ucraineană, după care toate delegațiile prezente și-au etalat costumele, picturile, sculpturile, mâncarea tradițională ucraineană. Delegația ucraineană din Remetea Mică, pe lângă meșteșugul și mâncarea tradițională prezentate, a făcut și pâine la fața locului, care a fost coaptă în cuptorul model ucrainean ce este amplasat în curtea unde se află Casa Ucraineană, iar acest cuptor este construit de către Hrin Nicolae. Responsabilul acestui proiect a fost dna Bumbuc Mihaela. În partea a doua a acestei manifestări a avut loc debutul ansamblului ucrainean din Timiș care poartă denumirea „Huțului din Banat“ și al cărui conducător este profesoara Hrin Ana.



Acest ansamblu vocal-instrumental a prezentat cântece ucrainene. El are în componență 10 instrumentiști, 20 dansatori, doi dintre instrumentiști fiind și soliști vocali.

Ana HRIN

PRIETENIE FĂRĂ FRONTIERE

Educația interculturală este considerată „o nouă educație“. La Bălcăuți, educația interculturală este un lucru firesc, împământenit de ani buni. Dacă ne întorcem în trecut, aflăm că imediat după Reforma învățământului public din 1948, în zonele unde ucrainenii constituiau majoritatea populației, s-a introdus învățământul general obligatoriu în limba maternă. După puțin timp, școlile ucrainene sunt transformate în școli cu predare în limba română. Doar în câteva școli ucrainene continuă a fi predată ca materie facultativă, Școala din Bălcăuți numărându-se printre acestea.

După 1990, învățământul în limba ucraineană începe să se revigoreze. La Bălcăuți, ștafeta învățământului în limba ucraineană este preluată treptat de la învățătorii care au păstrat vie limba ucraineană în anii comunismului de o generație de învățători tineri animați de același ideal: păstrarea și promovarea

sunt axate pe stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea valorilor moștenite (atât ucrainene, cât și românești), formarea sentimentului de apartenență la un spațiu cultural care trebuie promovat în rândul majoritarilor,



bogăției spirituale moștenite de la înaintași. Așa se face că, astăzi, la Școala din Bălcăuți activitățile didactice și extrașcolare

dezvoltarea abilităților de a asculta „vocea“ celui de lângă tine. Urmărind aceste valori și atitudini putem contribui la o armonizare reală a relațiilor dintre grupurile etnice care conviețuiesc într-un anume spațiu.

În acest sens, am răspuns pozitiv invitației colegilor din orașul Siret de a participa la proiectul educațional „Prietenie fără frontiere“, găzduit de Casa de Cultură „Mihai Teliman“ din Siret, la data de 20 aprilie 2016. Organizatorii evenimentului au fost Școala Gimnazială „Petru Mușat“ din Siret și G.P.N. „Luminița“ din Siret în parteneriat cu Școala Gimnazială Bălcăuți și UUR Siret. Coordonatoarele proiectului au fost prof. Adriana Costiuc și prof. Irina Ursachi.

Elevii sireteni, bălcăuțeni și cei negostineni au transpus prin intermediul culorii, cuvântului, muzicii și dansului frumusețea spațiului bucovinean într-un dialog intercultural sincer și firesc care continuă tradiția raporturilor de bună conviețuire interetnică în perimetrul bucovinean.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Concursul național școlar „Istoria și tradițiile ucrainenilor”

La data de 28 martie 2016, în aula Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava, a avut loc concursul național școlar finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice în parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România, intitulat „Istoria și tradițiile ucrainenilor”, la care a luat parte și a contribuit în mod efectiv și dna Horvat Irina Liuba, președintele UUR, Organizația județeană Satu Mare (ca președinte de onoare al comisiei de jurizare a concursului).

Organizatorii și participanții la această manifestare au fost Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava, dna Lucia Mihoc, inspector școlar pe resurse umane, Ministerul Învățământului și Cercetării Științifice, dna Elvira Codrea, consilier pentru limba ucraineană și limba polonă, Uniunea Ucrainenilor din România și Organizația județeană Suceava a UUR.

La concurs au participat elevii de etnie ucraineană și cadrele didactice din învățământul preuniversitar din județele în care se studiază limba maternă ucraineană (130 de participanți).

Concursul s-a adresat tuturor elevilor provenind din rândul minorității naționale ucrainene, pe patru categorii de vârstă: I. Ciclul preșcolar; II. Ciclul primar; III. Ciclul gimnazial; IV. Ciclul liceal și s-a desfășurat pe 3 secțiuni:

1. Fotografie (pe tema: obiceiuri și tradiții, obiecte tradiționale);
2. Eseu pe tema „Prețuim comorile noastre”;
3. Prezentarea unui obicei (nuntă, botez, înmormânare, pețit, jocuri de Paște, Crăciun, Rusalii etc.).

Implicarea organizatorilor, a dnelor Elvira Codrea și Lucia Mihoc, a dlui Ilie Sauciu, dar și a Uniunii Ucrainenilor din România a demonstrat faptul că această acțiune, aflată la a VII-a ediție, este necesară pentru afirmarea identității noastre ucrainene.

Prezentările, eseurile și fotografiile trimise de elevii școlilor în care se studiază limba maternă ucraineană din Suceava, Maramureș, Botoșani au demonstrat că profesorii, alături de elevii pe care i-au pregătit, își promovează limba maternă, istoria și tradițiile.

Vreau să amintesc doar câteva prezentări ale participanților la acest concurs, și anume momentul deosebit prezentat de copiii grădiniței Școlii Gimnaziale Valea Vișeuului, pregătiți de dna Narcisa Greceniuc, care au câștigat premiul I la secțiunea Obiceiuri de nuntă-înviată. Copiii grădiniței, într-o limbă ucraineană literară impecabilă, au arătat participanților la concurs că în școlile din Maramureș se predă cu seriozitate maximă limba maternă ucraineană. Felicitări dnei Narcisa!

Un alt moment deosebit a fost prezentat, la secțiunea Tradiții, de către copiii de la Școala Gimnazială Rona de Sus, ansamblul „Socoleata”, pregătit de dna Petrețchi Geta, care au câștigat premiul I și care ne reprezintă pe noi

ucrainenii la diferite acțiuni din țară. Felicitări dnei Petrețchi!

Rezultate deosebite la acest concurs le-au avut copiii de la Școala Gimnazială Vatra Moldoviței. De exemplu, eleva Sauciu Ilinca, pregătită de către dna Sauciu Elena a câștigat premiul I, copiii de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, eleva Odoviciuc Mădălina, pregătită de dna Lucia Mihoc la secțiunea Eseu a primit premiul I, copiii de la Școala Gimnazială din Bălcăuți, pregătiți de dna Ștubianu Anca etc.



Ansamblul „Socoleata”

Am amintit doar câteva școli, însă vreau să felicit pe organizatorii și pe toți participanții la acțiune. Suntem mândri de copiii și profesorii noștri, care ne arată că limba ucraineană, tradițiile și istoria sunt componente esențiale ale identității noastre ucrainene.

Mihai MACIOCA,
președintele de onoare al Organizației
Județene Satu Mare a UUR

Festivalul-concurs județean de folclor „Comori de suflet românesc”, aflat la a XIV-a ediție, a luat ființă cu scopul de a promova valorile folclorice din județul Suceava. Obiectivele acestui festival sunt: să promoveze

valorile autentice ale culturii tradiționale (muzică, joc, obiceiuri, port, instrumente muzicale, ocupații și meșteșuguri), să revitalizeze formele de manifestare culturală colectivă tradițională, să descopere și să promoveze talentele din județul Suceava, să stimuleze activitățile cu caracter folcloric din mediul rural și urban. Festivalul-concurs „Comori de suflet românesc” are un caracter educativ pentru artiști amatori din lumea satului și dorește să sensibilizeze opinia publică în vederea identificării valorilor culturale tradiționale specifice fiecărei vetre folclorice. Festivalul-concurs „Comori de suflet românesc” este organizat pe plan național numai în județul Suceava de Consiliul Județean Suceava, Centrul Cultural „Bucovina” din Suceava și Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale. Acest festival se desfășoară anul acesta pe 4 segmente: copii (până la vârsta de 14 ani), cămine culturale, case de cultură, formații artistice ale minorităților și formații consacrate. Concursul se desfășoară în două etape: faza zonală și faza finală. Calendarul Festivalului-concurs „Comori de suflet românesc” este următorul: 7 februarie 2016 - faza zonală, Câmpulung la Căminul Cultural Colacu, 14 februarie 2016 - faza zonală Dorna la Căminul Cultural Dorna Candrenilor, 21 februarie 2016 - faza zonală Rădăuți și minorități la Ateneul popular Calafindești, 28 februarie 2016 - faza zonală Fălticeni și Suceava la Casa de Cultură Dolhasca și 13 martie 2016 - faza zonală Humor la Căminul Cultural Capu Codrului (comuna Păltinoasa).

„Comori de suflet românesc”

ediția a XIV-a

Duminică, 21 februarie 2016, la Ateneul popular Calafindești s-a desfășurat faza zonală Rădăuți și minorități a Festivalului-concurs județean de folclor „Comori de suflet românesc”. Juriul pentru această fază zonală Rădăuți a fost alcătuit din dr. Constanța Cristescu - etnomuzicolog, Eutasia Rusu - etnograf, prof. Petre Horvat, prof. Petru Oloeru - consultanți artistici la Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din cadrul Centrului Cultural „Bucovina”, Alina Irimia - referent coregrafic la Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din cadrul Centrului Cultural „Bucovina”. Palmaresul acestei faze zonale, pe genuri artistice, este următorul: **Formații consacrate:** Locul I: Grup vocal „Bucovina” Calafindești - instructori Silvia Morari; grup vocal „Alțița” Bilca - instructor Felicia Cuciurean, Formația de jocuri bărbătești „Trilisești” Iaslovăț - instructor Ion Solovăstru; ansamblul folcloric „Florile Bucovinei” Rădăuți, coordonator, director Ovidiu Foca, coregrafia Cristinel Leonte.

Ansamluri folclorice - secțiunea copii: Locul I: Ansamblul folcloric „Brădetul” Horodnic de Jos - coordonator înv. Ghiță Sbiera.

Grupuri vocale - așezăminte culturale: Locul I: grup vocal „Păstrătorii de tradiții”, Marginea - instructor Aurel Halip.

Grupuri vocale - copii. Locul I: grup vocal „Costișanca” Costișa, comuna Frătăuți Noi - instructor înv. Vasile Nemțoc.

Grupuri vocal-instrumentale - așezăminte culturale: Locul I: grup vocal-instrumental „Dor bucovinean” Siret - instructor Vasile Huțanu.

Formații de jocuri populare de perechi așezăminte culturale: Locul I: formația de jocuri populare „Luca Arbore” din Arbore - coregraf Valentin Vlîgea; Locul II: Formația de jocuri populare „Siretul”, Siret, instructor Bogdan Popovici.

Formații de jocuri populare de perechi-copii: Locul I: Formația de jocuri populare „Arbore”, coregrafia Valentin Vlîgea, locul I - formația de jocuri populare a Clubului Copiilor și Elevilor Rădăuți, coordonatori prof. Dumitru Pomohaci și prof. Alexandru Curcuță.

Formații ale minorităților - așezăminte culturale: Locul I: Grup folcloric „Kolomyika” Siret, coordonator prof. Zirca Ianoș, locul I - grup vocal „Vocile Negostinei” Negostina, instructor prof. Nicolae Cramar.

Formații ale minorităților - copii: Locul I: Formația de dansuri ucrainene „Kozaciok”, Bălcăuți, instructor prof. Petru Șoiman; locul I: Formația de dansuri ucrainene „Cervona kaly-na”, Negostina, coordonator înv. prof. Iulian Chideș, coregrafie Valentin Vlîgea.

Câștigătorii, pe genuri artistice, din fiecare zonă vor participa la faza finală a concursului care va avea loc în cadrul Festivalului Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene”, în perioada 22-24 iulie 2016, la Câmpulung Moldovenesc. Toți participanții vor primi diplome care vor atesta capacitatea formației folclorice de performer în activitatea culturală, iar formațiile care se vor clasa pe primele trei locuri, adică I-III, vor primi și premii în bani.

Nicolai MAIDANIUC

Am ales metaforic acest titlu, deoarece, anul acesta, vestitul Târg de Paște de la Gura Humorului a

TÂRG DE PAȘTI LA „VÂRSTA MAJORATULUI“

profesionale și de acest hobby care este încondeierea ouălor. Despre ambele creatoare –

ajuns la a XVIII-a ediție. Manifestare tradițională, Târgul este organizat anual de Primăria orașului, Consiliul Județean Suceava, Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din Bucovina și Muzeul Obiceiurilor Populare din Gura Humorului. Ca și în anii precedenți, Târgul a avut loc în marțea premergătoare sărbătorii Floriilor din calendarul creștin-ortodox care, anul acesta, a fost la data de 19 aprilie.

Organizarea și desfășurarea acestui Târg se face în scopul identificării, promovării și revigorării valorilor culturale tradiționale din Bucovina și se referă îndeosebi la încondeierea (închistrirea) ouălor, prelucrarea artizanală a lemnului, realizarea vaselor din ceramică, confecționarea de cămăși brodate, cusături, picturi de icoane pe sticlă, obiecte din piele etc. Participanții sunt meșteri artizani, mulți dintre ei membri ai Asociației Meșterilor Populari din Bucovina. Astfel, acest Târg, care se desfășoară în mod tradițional în incinta Muzeului din localitate, reunește pe unii dintre cei mai renumiți creatori populari din zonă, predominant, îndeosebi, cei care se ocupă de încondeierea ouălor. Ca și în anii trecuți, și anul acesta au fost prezente renumitele artiste, cunoscute în arta încondeierii ouălor, din localitatea Paltinu – localitate cu populație majoritar

încondeierii. Tânăra de numai 16 ani, Buhalo Georgiana, elevă în clasa a X-a, s-a „destăinuit” că a început să încondeieze ouă de pe când era elevă în clasa întâi. Îndrumătoare i-au fost mama și mătușile sale, care, la rândul lor, moșteniseră această preocupare de

încondeierii ouălor încă de la vârsta de 6 ani, și de-a lungul anilor, și-a tot perfecționat măiestria astfel, încât acum este vestită. Ca dovadă, a participat la multe târguri și expoziții în țară, cât și peste hotare. În țară a participat la Sibiu, Iași, Suceava, Gura Hu-

maestre, dar și despre celelalte participante vârstnice sau mai tinere se pot spune încă multe, dar spațiul limitat nu permite acest lucru.

Referitor la acest târg trebuie amintite și produsele din ceramică ale meșterului olar Pașcaniuc Nicolae din Rădăuți și cele în lemn sculptat ale meșterului Florin Constantin Cramariuc din Suceava care este un adevărat magician al lemnului, fiind deja bine cunoscut din mass-media (televiziune, presă), dumnealui fiind și președintele Asociației Meșterilor Populari din Bucovina. La terminarea Târgului toți cei prezenți au primit diplome de participare, iar din partea Primăriei Gura Humorului, personal din partea domnului primar Marius Ursaciuc, diverse distincții pentru cele mai reușite expozate, pentru merite deosebite privind conservarea, promovarea și revigorarea tradiției încondeierii ouălor. Astfel, au obținut mențiuni și premii următoarele persoane: Marocico Ana din Ulma, Iasinovschi Petronela și Petruța, Vereha Elena din Paltinu, Todașcă Elena din Poiana Stampei, Ciuvercă Aurelia, Fercal Rodica și Niga Mădălina tot din Paltinu. Trofeul Târgului a fost atribuit doamnei Oresa Leuciuc din Rădăuți.

Și în acest an, Târgul a avut parte de un mare număr de vizitatori - localnici, turiști, dar și un mare număr de



la părinții lor. În familia lor tradiția este „la ea acasă”, căci verișoarele și chiar verii stăpânesc acest meșteșug. Deși este tânără, a participat la expoziții de ouă încondeiate la Moldova și Satu Mare. Calitatea execuției ouălor expuse este o garanție a talentului său și îi prevede un frumos viitor.

Tot din copilărie, de la 7 ani, a început să deprindă arta încondeierii ouălor și Sauciuc Claudia, și ea tot din Paltinu. Ca și prietena ei, Buhalo Georgiana, are și ea 16 ani și este elevă tot în clasa a X-a. A învățat „secretul” de la bunica sa, Sauciuc Ecaterina. Foarte talentată, ea s-a remarcat în arta încondeierii încă de la vârsta de 11 ani. Are un „palmares” bogat în privința participărilor la expoziții, deoarece, până la această vârstă, a participat deja la Ciocănești, Moldova, dar și la Muzeul Țăranului Român din București. În familia ei încondeierea ouălor, cu respectarea modelelor specific huțule, este o tradiție. Caracteristic pentru familiile acestor două tinere artiste este faptul că atât bunicii, părinții și chiar unchii și mătușile se pricep și la cusături, broderii sau la țesut covoare.

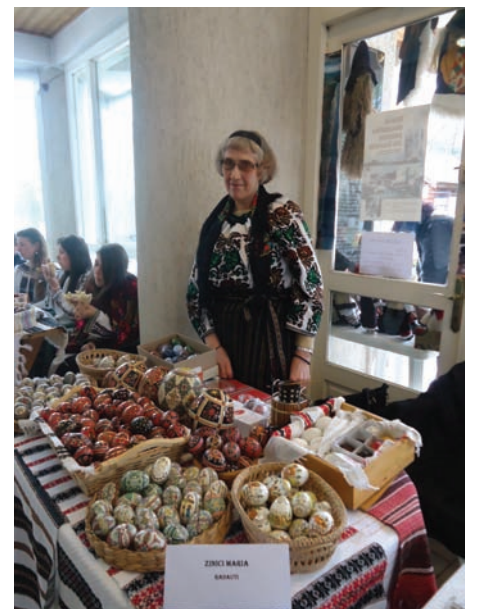
După cum am precizat, la Târg au fost prezente și persoane „veterane” cunoscute nouă de la edițiile anterioare. Dintre acestea amintim pe doamnele Maria Zinici și Oresa Leuciuc din Rădăuți. Numele ambelor creatoare sunt vestite atât în țară, cât și peste hotare, despre ele s-a scris de nenumărate ori în presă, au fost prezente la posturile de radio și televiziune. Doamna Maria Zinici - un nume de familie atât de cunoscut, încât aproape că nu mai are nevoie de prezentare - este originară din Ulma și face parte dintr-o familie vestită de meșteri încondeietori de ouă, căci în familia sa încondeierea lor este „la ea acasă”, deoarece nu numai doamna Maria este bine cunoscută, ci și copiii dumneaei și chiar nora. Cititorii ziarelor noastre au mai avut ocazia să citească îndeosebi despre dânsa și fiul ei. Dumneaei a deprins meșteșugul

morului, Pitești, Ciocănești, Fundu Moldovei și alte locali-tăți, iar peste hotare în Germania, la Berlin și Hamburg, în Ungaria, la Budapesta, în Olanda unde a obținut numeroase distincții.

Doamna Oresa Leuciuc al cărei nume este, de asemenea, foarte cunoscut, încât aproape că nu mai necesită prezentare, are vechime mare, căci practică încondeierea ouălor încă de pe la 10-11 ani. Recunoaște că talentul pentru așa ceva îl moștenește din familie, dar meșteșugul l-a învățat de la o vecină, Smetaniuc Evdochia, după un stadiu de „ucenicie” de 2 ani. Datorită talentului și priceperii sale a ajuns, de asemenea, renumită, participând și ea la numeroase expoziții și târguri în țară – București, Cluj, Sibiu, Iași, Gura Humorului, dar și în Polonia, la Gdansk, în Germania, la Hamburg și în Ungaria, la Budapesta, obținând întot-



deuna aprecieri și diplome. Merită a fi remarcat faptul că doamna Leuciuc este de meserie ingineră și profesoară la Colegiul Tehnic cu Profilul Mecanic din Rădăuți. Are două licențe și masterat în management. Cu toate acestea, asta nu o împiedică să se ocupe (oare când mai are timp?) în afara activității



copii îndeosebi școlari atât din oraș, cât și din alte localități și județe care, în cadrul programului „Școala altfel”, au venit să viziteze Târgul, fiind cu toții foarte impresionați de ce au văzut, elocvente în această privință fiind afirmațiile unor școlari mai mici care, la plecare, spuneau că atunci când vor fi mari vor să devină meșteri populari...

Și această ediție a Târgului a fost un succes, fapt confirmat de vizitatori, spre lauda organizatorilor, iar concluzia care s-a desprins a fost aceea că două dintre îndeletnicirile specifice locuitorilor Bucovinei – prelucrarea lemnului și încondeierea ouălor - care aici au devenit o adevărată artă trebuie continuate și promovate îndeosebi în rândul tinerilor, transmițându-se, astfel, tradiția de la o generație la alta.

Iarema ONEȘCIUC



ritar huțulă – din județul Suceava. Astfel, am avut plăcerea de a le reîntâlni pe Fercal Rodica, Chariuc Ana, Ciuvercă Aurelia, Buhalo Paula, Eudoșec Silvia, Vereha Elena, Iasinovschi Petronela cu fiica Andreea și multe altele din Paltinu, dar și pe Todașcă Elena și Candra Victoria din Poiana Stampei sau pe Leuciuc Oresa din Rădăuți și Zinici Maria tot din Rădăuți, dar originară din Ulma.

Cu plăcere am văzut și persoane noi, multe dintre ele foarte tinere, care participau pentru prima dată la Târgul din acest oraș. Dintre acestea amintesc pe Buhalo Georgiana din Paltinu, Palaghiciuc Violeta și Comoritan Ana-Cornelia din Moldova. Acest fapt este îmbucurător, deoarece dovedește că arta încondeierii ouălor are viitor, că se află pe mâini bune. Din curiozitate «profesională de jurnalist» am stat puțin de vorbă cu unele dintre aceste tinere talente, artiste în devenire în arta

În nordul Bucovinei, într-un sat mic, trăiește o frumoasă comunitate de ucraineni. Acolo oamenii își vorbesc zi de zi limba maternă, iar tradițiile se păstrează cu sfințenie. Au fost binecuvântați și au învățat de la moși și strămoși, din generație-n generație că trebuie să ducă mai departe datina străbună. La numai 10 kilometri de Vama Siret se află satul Bălcăuți din județul Suceava care se poate mândri cu un

copiilor, iar faptul că din primele săptămâni am avut un feedback pozitiv în ceea ce privește implicarea lor în transmiterea portului și obiceiurilor comunităților de ucraineni m-a făcut să cred că pot și că putem să ne reprezentăm așa cum este

niște adevărați cazaci. Nu știu ce înseamnă să participi la un festival, un concurs sau la un simplu spectacol. Sunt doar fascinați de tot ce înseamnă scenă, lumini, spectacol, aplauze. Erau la primul spectacol și au în față un început frumos de poveste.

Petru Șoiman este profesor de sport la Școala Gimnazială din comuna Bălcăuți, dar și coregraful micuților ucraineni. A început de jos. Nu contase faptul că n-a avut vreun sprijin financiar, că nu avea la dispoziție o sală unde să-i învețe pe cei mici tainele dansului, nici măcar nu se gândise de unde ar putea face rost de niște costume. În schimb, îi avea pe ei, mulțimea de copilași. La o vârstă fragedă au

mul bisericii satului, ei sunt acolo, zâmbind și mereu dăruind. Au cutreierat țara-n lung și-n lat, s-au afirmat și s-au mândrit că sunt ucraineni. În fiecare colțișor al țării străbătut, n-au uitat niciodată că o părticică din inima lor bate în ritmuri ucrainene. S-au mândrit cu limba lor maternă și au împărtășit altor oameni și altor etnii obiceiurile păstrate de la bunici și străbunici. „Am cunoscut mulți oameni cu diferite caractere, m-am împrietenit cu ei și am aflat lucruri frumoase despre cultura și obiceiurile lor. Am povestit și eu la rândul meu tot ce m-au învățat stăbunicii. Este o experiență unică”, spune încântată Narcisa.

Povestea lor a luat amploare la

SUFLETE CARE BAT ÎN RITMURI UCRAINESE



ansamblu de dansuri ucrainean numit „Kozaciok“, iar Petru Șoiman, instructorul micuților dansatori ucraineni este responsabil pentru acest început de poveste.

Avea doar 20 de ani când, din dorința de a păstra și mai ales de a promova obiceiurile și tradițiile satului, a înființat un ansamblu de dansuri ucrainene. „Atunci când ai ocazia este bine și frumos să vor-

bine și frumos”, continuă acesta.

Micuți, gălăgioși și curioși, ascultă cu mare atenție ultimele sfaturi ale domnului profesor înainte de a urca pe scenă. „Când intrăm noi, când intrăm noi?“, întrebă cel mai fragil „kozaciok“, Petrișor. Emoțiile trec parcă prin fiecare venă, iar pe fețele lor se poate observa dorința de a dansa, de a fi un mândru ucrainean. Obosiți, dar entu-



lăsat deoparte păpușile și jocurile cu mașinuțe pentru a se antrena zilnic într-o sală prea mică pentru a-i cuprinde pe toți, însă pasiunea e pasiune și nimic nu părea să-i împiedice să-și urmeze visul.

Sunt 50 la număr, cei mai mulți sunt frați, surori sau verișori. Vișând să danseze pe cele mai mari scene, sunt gata să repete în fiecare zi ca să devină tot mai buni. „Vara e prea cald, iar iarna ne îngheață mâinile”, spune Natașa. Fac eforturi și avansează tot mai mult datorită speranței că ei pot oferi ceva frumos. Au dansat în frig, pe iarbă, au dansat chiar și desculți, dar asta nu i-a împiedicat să transmită bucurie, veselie și tradiție.

Talentul lor a trecut de granițele județului, chiar și ale țării, însă n-au uitat nici o clipă să aducă bucurie și voie bună în satul natal. Fie că e vorba de Crăciun, Paște sau Hra-

Iași când au venit în vara anului 2014 la preselecțiile concursului „România dansează“. Participarea la emisiune a reprezentat cel mai important moment din cariera lor. Doar visând credeau că pot ajunge la un nivel atât de ridicat. S-au bucurat că au avut posibilitatea ca prin acest concurs să demonstreze țării întregi că dansul ucrainean face parte și el din tezaurul folcloric al României, că n-a uitat nimeni de tradiții, și astfel au ajuns până în finală. Acum sunt mult mai uniți și cu o dorință mult mai mare de a transmite portul și obiceiurile comunităților de ucraineni. Totul pentru promovarea tezaurului folcloric al comunității din care vin, o comunitate în care tradițiile ucrainene se împletesc cu cele românești.

Ancuța-Jenica MANDIUC, studentă



bești în limba maternă și să păstrezi specificul popular așa cum ni l-au insuflat părinții și bunicii noștri”, spune tânărul. S-a motivat văzând mulțimea de copilași, iar entuziasmul lor i-a dat putere. „M-a motivat dorința și zâmbetul

ziaști, așteaptă să le vină rândul. Costumele colorate atrag spectatorii; roșul aprins al fustelor, îmbinat cu albastrul cerului, coronițele viu colorate cu flori multicolore. Fete frumoase, mereu cu zâmbetul pe buze, iar băieții sunt zdraveni, ca



„Ziua Bunei Vecinătăți între România-Ucraina“ la Micula

Cu ocazia unor vizite în localitățile din Transcarpatia (Ucraina) ale conducerii administrației sătmărene (România) în colaborare cu Organizația județeană a UUR, în frunte cu președintele acesteia, dna Horvat Irina Liuba, s-au discutat unele propuneri de interes comun cu guvernatorul regiunii Transcarpatia, Ghenadi Moskal, care la rândul lui a ridicat problema realizării Zilei Bunei Vecinătăți între România și Ucraina. Menționăm că acorduri asemănătoare sunt încheiate cu celelalte regiuni vecine, mai puțin



cu România. S-a propus ca această manifestare să aibă loc la Ujhorod, dar președintele Consiliului Județean Satu Mare, Adrian Ștef, împreună cu dna Horvat Irina Liuba, președintele UUR, Organizația județeană Satu Mare, au venit cu propunerea ca această acțiune să aibă loc în România, în comuna Micula, care are un număr mare de etnici ucraineni. Propunerea a fost acceptată și s-a stabilit ca ea să aibă loc la 22 aprilie 2016.

Protocolul acestei manifestări a fost asigurat de Consiliul Județean, Muzeul Județean Satu Mare și de UUR.

Din partea regiunii Transcarpatia a participat o delegație numeroasă de personalități, în număr de 80 de invitați, în frunte cu guvernatorul Transcarpatiei, Ghenadi Moskal.

La organizarea manifestării a luat parte și Uniunea Ucrainenilor din România – Organizația județeană Satu Mare, comitetul acesteia, făcând tot posibilul ca acest eveniment organizat pentru prima dată în județ, să fie un adevărat suc-

ces. Vreau să evidențiez implicarea Comitetului Organizației județene Satu Mare, a dnei Irina Liuba Horvat, președintele Organizației județene a UUR, a dlui Buciuta Vasile, prim-vicepreședintele organizației, și a ucrainenilor din Micula, precum și a celor din Tarna Mare în frunte cu primarul, dna Sobius Monica, care așteaptă cu nerăbdare deschiderea punctului vamal de trecere a frontierei între comuna Tarna Mare și Hija.

Evenimentul a fost deschis cu intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei, în interpretarea ansamblului artistic de muzică ușoară și fanfare al Filarmonicii regiunii Transcarpatia.

Ceremonia desfășurării evenimentului a fost condusă de dna Horvat Irina Liuba, care a dat cuvântul dlui Dobos Ștefan, primarul comunei Micula. Domnia sa care a apreciat acțiunea organizată și a mulțumit celor care s-au preocupat în mod direct de buna desfășurare a acesteia. A salutat delegația din Transcarpatia, condusă de guvernatorul Ghenadi Moskal, prezența Consiliului Județean, a dlui Adrian Ștef, președintele Consiliului Județean Satu Mare, și a tuturor participanților la acțiune.

În continuare, dna Horvat a dat cuvântul, pe rând, următoarelor personalități: Ghenadi Moskal, președintele Administrației de Stat a regiunii Transcarpatia, Borto Iosif, prim-vicepreședintele Consiliului Regional al Transcarpatiei, Rusaniuk Mychailo, președintele Administrației de Stat a raionului Vynohradiv, Liubka Vitali, președintele Consiliului Raional Vynohradiv, care au subliniat importanța dezvoltării în toate domeniile a relațiilor de bună vecinătate româno-ucraineană. Tot în aceeași zi, a avut loc și semnarea oficială a Programului de acțiuni comune ale

Administrației de Stat a regiunii Transcarpatia și ale Consiliului Județean Satu Mare pe perioada 2016-2017 de către Adrian Ștef, președintele Consiliului Județean Satu Mare și Ghenadi Moskal, președintele Administrației de Stat a regiunii Transcarpatia.

Concertul prezentat de Grupul vocal „Miculeanca“, comuna Micula (pregătit de dra Tcaci Nicoleta și prof. Morar Nicoleta), Grupul folcloric „Florile Târni“, comuna Tarna Mare, Petrică Mureșan, artist de muzică populară, Ansamblul artistic de muzică ușoară și fanfare al Filarmonicii regiunii Transcarpatia, sub conducerea lui S. Spivak și V. Spivak a fost unul de ținută.

Acest eveniment organizat pentru prima dată la Micula demonstrează faptul că Uniunea Ucrainenilor din România se implică intens, susținând în mod constant autoritățile locale în păstrarea și dezvoltarea relațiilor româno-ucrainene.

Vreau să apreciez că reușita evenimentului s-a datorat efortului depus de comitetul Organizației județene Satu Mare a UUR, în frunte cu dna Horvat Irina Liuba, președinte, și Buciuta Vasile, prim-vicepreședinte.

Menționez faptul că în „Programul de acțiuni comune pe 2016-2017” între Consiliul Județean Satu Mare și Administrația de Stat a regiunii Transcarpatia este inclusă și redeschiderea punctului de frontieră între Tarna Mare și Hija.

Mihai MACIOCA,
președinte de onoare al Organizației
județene Satu Mare a UUR



Recent, în prezența oficialităților județene, a presei locale (și nu numai) și a ministrului-secretar de stat, Raed Arafat, s-a inaugurat un punct permanent de asistență medicală al I.S.U., în Deltă, căci pe uscat problema asistenței medicale a fost rezolvată cu ani în urmă, în viitor preconizându-se un proiect cu soluții și mai bune.

Cu această ocazie Înalt Preasfințitul Visarion, episcopul Tulcei, împreună cu un sobor de preoți, au sfințit navele rapide care vor deservii localitățile din Delta Dunării,



Delta s-a îmbogățit

comunitățile deltaice, dar și turiștii care vizitează Delta.

Cumpărarea navelor rapide din Olanda, printr-o comandă specială, care au intrat în dotarea I.S.U., s-a făcut din fonduri europene nerambursabile, fonduri guvernamentale și contribuția de 2% din impozit (timp de doi ani), după cum declară domnul ministru secretar de stat, cu ocazia inaugurării, nava propriuzisă costând peste 124 mii de euro. S-a participat la un exercițiu demonstrativ privind stingerea unui incendiu pe o navă cât și salvarea unor persoane de la înec.

Una dintre nave va fi amplasată în comuna Crișan care se află

la jumătatea drumului dintre Tulcea și Sulina, și care va putea ajunge în localitățile deltaice în circa 20 de minute, în caz de urgență majoră, scurtându-se timpul de intervenții, având o viteză de deplasare de aproape 40 de noduri, dar depinde de condițiile de mediu și meteo. Nava este dotată cu aparatură medicală necesară unei intervenții de urgență pentru salvarea vieții și sănătății, pentru susținerea funcțiilor vitale până se ajunge la o unitate specializată, radar pentru circulație pe timp de noapte sau ceață, inclusiv cu o motopompă care poate refuza apa printr-un tun de apă pentru stingerea incendiilor și poate interveni pentru a salva oameni de la înec, pentru care nava are un compartiment special amenajat pentru scafandri. Nava poate fi solicitată prin serviciul 112 în orice rețea, la orice oră din zi sau din noapte. Nava poate transporta opt

persoane, iar în interiorul ei s-au amenajat două târgi. Navele au o adâncime de pescaj mic, putând pătrunde mai ușor pe canalele Deltei greu accesibile (chiar și cu adâncimi sub 50 cm), iar în caz de nevoie pot fi susținute de cele două elicoptere S.M.U.R.D., amplasate la Constanța și Galați, dar vor colabora cu U.P.U., cât și cu Ambulanța.

Se preconizează și un proiect cu caravană pentru educație sanitară, atât pe uscat cât și pe apă, cu diferiți parteneri.

În timp ce oficialitățile promet îmbunătățirea programelor, scepticii sau poate cărcotașii, își pun tot felul de probleme (ba că „cine va asigura permanența”, ba „ce medic sau paramedic este dispus să stea în permanență în inima deltei pentru un salariu de mizerie”).

Cert este că primul pas a fost făcut, iar cu ajutorul lui Dumnezeu toate problemele vor fi rezolvate.

Vasile IASCHIU,
Tulcea

Toate cele patru Evanghelii sunt asemănătoare în afirmația că Isus a murit într-o zi de vineri, ziua pregătirii sabbatului (Matei 27, 62; Marcu 15, 42; Luca 23, 54; Ioan 19, 31).

Despre semnificația pe care o dă morții Sale, Isus vorbește când se află pentru ultima oară cu cei doisprezece ucenici, la Cina care a avut loc într-o casă din Ierusalim, proprietatea unei cunoștințe a lui Isus. El concentrează în ultima cină toată viața Sa. Cina cea de taină s-a desfășurat în cadrul unei cine pascale. Cina cea de taină a avut loc în Joia Mare, către seară. Aceasta a fost o cină pascală, dar nu în sensul că Mântuitorul ar fi celebrat cu ucenicii Săi paștile iudaice, care începea de fapt în seara zilei următoare, ci în sensul că El a instituit un nou Paști, adică Taina Sfintei Euharistii, care avea să fie pentru Biserica o permanentă actualizare a jertfei adevăratului Miel pascal (Annie Jaubert, La date de la Cene, Paris, 1957, citat din preot prof. dr. Vasile Mihoc, asist. drd. Daniel Mihoc; Ioan Mihoc, op. cit., p. 110).

Patimile desemnează ultima perioadă din viața lui Isus, intervalul cuprins între momentul arestării

Moartea și Învierea Domnului

Sale în grădina Ghetsimani și cel al înmormântării într-o altă grădină, lângă Golgota. Itinerariul urmat de Isus îl poartă succesiv la casa lui Anna, a lui Caiafa, la pretoriul lui Pilat, palatul lui Antipa și în sfârșit, de la pretoriu la Golgota sau „locul Căpățanii“, dealul execuțiilor lângă care este mormântul.

La romani existau trei tipuri de pedepse capitale, și anume: decapitarea, arderea și crucificarea prin care a fost ucis și Mântuitorul Isus Hristos. De obicei, pedepsele capitale erau precedate de flagelare. Biciuirea însoțea crucificarea. Flagelarea, obișnuită într-o condamnare la crucificare, a fost aplicată lui Isus în urma hotărârii lui Pilat. Pedepsa era atât de brutală, că mulți condamnați nu rezistau și mureau în timpul biciuirii.

După încheierea flagelării, lui Isus i-au fost puse haine, după care pornește spre Golgota. Isus străbate drumul până la Golgota purtând crucea în spate. La sosirea pe Golgota,

soldații execută sentința. Deși Evanghelia după Marcu (15, 25) situează ora crucificării la ceasul al treilea, Evanghelia după Ioan relatează că Pilat ar fi pronunțat sentința cam la al șaselea ceas, iar răstignirea ar fi avut loc înainte de unu după amiază. De fapt, acesta este momentul în care cele trei Evanghelii sinoptice situează începutul unui fenomen extraordinar, întuneric, care însoțește agonia lui Isus și care se prelungește până la trei după-amiază, ora morții. Deasupra capului, pe cruce, este pusă o tăbliță care conține nucleul acuzației și sentinței, cu expresia „regele iudeilor“. Scena răstignirii este dată de cele patru Evanghelii, că Isus este așezat între doi bărbați răstigniți și ei (Michel Henry, Ioan Ica, Cuvintele lui Hristos, Sibiu, Editura Deissis, 2005, p. 87).

Evanghelia lui Luca menționează un răspuns al lui Isus la răstignirea Lui. E vorba de o scurtă rugăciune în care cere ca aceia care-L crucifică să fie iertați: „Părinte iartă-le lor, că

nu știu ce fac” (Luca 23, 34). Agonia lui Isus a fost destul de scurtă, încât Pilat a fost surprins (Marcu 15, 44).

După cel puțin două ore de la răstignire, Isus moare pe cruce, pe la aproximativ ora trei după-amiază. Evanghelia după Marcu (15, 37) și cea după Ioan (27, 50), relatează moartea lui Isus însoțită de „un strigăt mare” scos de Isus, care ar fi urmat imediat încercării de a-i da oțet. Ioan (19, 30) situează moartea după același episod, deși aici se spune explicit că Isus a luat băutura și rostește, înainte de a muri, fraza: „Săvârșitu-s-a“. Apoi „plecându-și capul, și-a dat duhul“. Potrivit Evangheliei lui Ioan, plecarea capului de către Isus nu înseamnă că rămâne inconștient, ci că, murind, se adresează celor apropiați Lui care sunt jos, lângă cruce, dăruindu-le Duhul Sfânt. Conform Evangheliei lui Luca, ultima frază a lui Isus este o rugăciune de încredere în Dumnezeu: „Părinte, în mâinile Tale încredințez duhul Meu” (Luca 23, 46).

(Continuare în numărul următor)

pr. stavr. Radu BOTIȘ

*Motto: Ascultă, Doamne, glasul rugii mele;
Când trupul tău lângă altar se frânge
Adu aminte celor ce-n genunchi
Că trupul tău e plămădit în sânge...
De gândul ăst' cutremură-le firea
Și-n suflutele grele de păcate
Coboară, Doamne, pentru totdeauna
Fiorul sfânt al dragostei de frate...*

Octavian Goga, „O țară știu“, 1907

Scriu aceste rânduri la rugămintea și îndemnul unui grup de cetățeni de etnie ucraineană, din municipiul Suceava, în frunte cu profesorul-pensionar, Nicolae Hapenciuc, care deplâng soarta nedreaptă a fraților greco-catolici, a căror Biserică a fost călcată în picioare, redusă la tăcere și deposedată de toate bunurile de regimul comunist.

Să nu uităm niciodată că reprezentanții Bisericii Unite cu Roma, în mod deosebit cei din Transilvania, au luptat în permanență pentru păstrarea limbii române, limba strămoșilor ardeleni, pentru latinitatea limbii române și a poporului român. Și ucrainenii din Maramureș, Galiția, Transcarpatia și Bucovina au aderat, dar în număr mai mic, la Biserica Unită cu Roma. Și ei, ca și românii, s-au străduit din răzputeri pentru iluminarea populației ucrainene, răspândirea științei, culturii în mase, pentru întărirea religiei.

Nu am nicio pregătire teologică, dar de o vreme bună mă pasionează religia, nu numai cea ortodoxă căreia îi aparțin, dar, în general, doctrinele marilor religii ale lumii. Această pasiune a venit din nevoia de informare și chiar documentare în acest domeniu pentru care simțeam mare afinitate, deoarece nu puteam angaja sau măcar participa la o simplă discuție pe teme religioase. În felul acesta, am ajuns să cunosc unele noțiuni ale cultului greco-catolic, mai cu seamă după evenimentele din decembrie 1989 când greco-catolicii au luptat din răzputeri pentru a intra în normalitate: redobândirea așezămintelor de cult, al întregului inventar prelat în 1948 Bisericii Ortodoxe Române. Au urmat polemici, chiar murdare, procese prin tribunale, demersuri la marii dregători pentru redobândirea bisericilor, a inventarului care, prin unele locuri, încă sunt în curs de desfășurare.

Ecumenismul, dacă nu e sincer, după părerea mea, nu are nicio șansă. Vai, vouă, fariseilor fățarnici, zice Isus, ecumenismul dorit de Mântuitorul nostru, Isus Hristos, nu poate fi servit decât din dragoste de adevăr și de dreptate.

23 mai - zi de sărbătoare pentru comunitatea greco-catolică a Sucevei și împrejurimile ei

Numai adevărul sincer exprimat poate favoriza înțelegerea.

Din cele citite de mine, din unele relatări ale presei și Televiziunii Bisericii Ortodoxe Române „Trinitas“, am înțeles că se impune o nouă precizare a termenilor „ortodoxism“ și „catolicism“.

Literatura catolică precizează că „ortodoxie“ vine din greacă „orthos“ și „doxa“, adică opinie, părere, învățătură de credință și adorare adevărată, dreaptă și corectă, în opoziție cu „eterodoxia“, credință în adorarea străină, falsă, urâtă.

Catolicism vine tot din greacă. Pentru prima dată apare în literatura patristică la Sfântul Ignatie Teofarul care, pe la anul 110, într-o scrisoare către comunitatea creștină din Smirna, îi amintește „Unde este Cristos Isus, acolo este Biserica Catolică - Katholiki Ecclesia“. În scrisoarea către comunitatea din Roma, unde urma să fie sfârșit de fiare, numește această Biserică „Prokathimeni tis agapis“, Prezidenta dragostei.

Istoricul înființării Bisericii greco-catolice și catolicismului, în general, trebuie căutat tocmai începând cu schisma din 1054 când noțiunile de catolic și ortodox au primit un sens confesional separatist și din surori gemene, cele două biserici, catolică și ortodoxă, au devenit vitrege, în ură și dușmănie, nedorite de Mântuitor și nejustificate de Biblie.

De aceea, se impune renunțarea la concepția confesionalistă în scrierea istoriei, la interpretarea tendențioasă a documentelor și la prezentarea falsă a faptelor, chiar și a celor trăite de noi și pretrecute sub ochii noștri.

Trebuie remarcat faptul că în Transilvania, după înființarea Mitropoliei Române Unite cu Roma, nu a existat ură față de papalitate, decât după reforma protestantă, iar în Țara Românească și Moldova, doar odată cu venirea Patriarhului Dosithei al Ierusalimului, trimis de sultan și pus în slujba țarului, de a lupta împotriva promotorilor unirii, iezuiții care erau „slugile satanei“, iar „unirea cu papa înseamnă unirea vădită cu dracul“. Aceste idei au fost preluate de Mitropolitul Bălan care, împreună cu Alexei al Moscovei, în strânsă colaborare, au căutat distrugerea Bisericii Unite de pe aria românească.

Uniații au cerut doar o singură Mitropolie în Transilvania (cererea a fost exprimată public în

Adunarea din 1848 de la Blaj), dar n-au dorit-o nici Șaguna, nici împăratul și nici adepții Moscovei. De aceea, Biserica Unită cu Roma (greco-catolică) mereu a avut necazuri cu bisericile surori, ajungând să fie interzisă cu desăvârșire de dictatura comunistă. Reprezentanții acestei Biserici au primit ani grei de temniță, muncă silnică la Canal și în alte locuri, unde majoritatea și-au găsit locuri de veci în gropile comune, pentru că au dorit libertate de exprimare, credință liberă, limba maternă, lăcașuri proprii. Ei s-au situat în fruntea militanților pentru unitatea națională a românilor, unirea lor într-o singură țară - România Mare.

După aceste idei introductive în vasta istorie a cultului greco-catolic, tot sintetic, doresc să prezint un moment nefericit în viața unei mici grupări greco-catolice din Suceava.

În anul 1936, la presiunea Mitropoliei Bucovinei, a mitropolitului Visarion Puiu, avându-se la bază avizul favorabil din Jurnalul Consiliului de Miniștri al României și o decizie imediată, din 19 mai 1936, a Ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, ucrainenii uniți din orașul Suceava (451 suflete), au fost alungați cu forța din Biserica „Învierea Domnului“, unde, începând cu anul 1836, autoritățile austriece le-au creat posibilitatea să se roage în limba lor maternă. Așadar, după exact 100 de ani, mai precis, sâmbătă, 23 mai 1936, reprezentantul Mitropoliei, pr. consilier Orest Tarangul, prefectul județului, Dimitrie Cojocariu, primarul orașului, Gheorghe Doroftei, și șeful poliției, Valerian Preutesei, s-au prezentat la Biserică. Aici, prefectul a citit parohului greco-catolic, Iosif Aromeț, decizia ministerială prin care ctitoria Elenei Doamna se retroceda Bisericii Ortodoxe din Bucovina, după care, în numele Guvernului, prefectul a prelat biserică reprezentantului Mitropoliei Bucovinei. Preotul ucrainean a protestat vehement, dar în zadar, prefectul explicându-i că nu are căderea să primească explicații, contestații împotriva unui act guvernamental.

(Continuare în pagina 13)

Gheorghe CEGA

Cercetările unor lingviști români și străini privind elementele ucrainene ale limbii române

(Continuare din numărul 309/310)

O nouă etapă și cea mai fructuoasă în studierea influenței ucrainene asupra limbii române o constituie perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial.

Lucrarea lui I. Pătruț, *Raporturi fonetice ucraino-române* (DR XI, 1948, p. 51-59) este urmată, un deceniu mai târziu, de un amplu studiu al lui V. Vascenco, *Vostočnoslavjanskije zaimstvovanija v rumynskom jazyke (Împrumuturile slave răsăritene în limba română)*, auto-referatul disertației, Leningrad, 1958. Autorul subliniază cu drept cuvânt că „în totalitatea ei, influența limbilor slave de răsărit asupra limbii române nu a constituit încă niciodată obiectul unei cercetări științifice speciale, fiind una dintre problemele cel mai puțin elaborate ale lingvisticii românești” și că, mai mult decât atât, „până în prezent nu s-a făcut nici o încercare de a generaliza chiar și puținul care s-a scris în acest domeniu atât în România, cât și peste hotare”. După o scurtă introducere și un prim capitol consacrat tezelor teoretice generale și preliminar, lucrarea lui V. Vascenco cuprinde un bogat vocabular al împrumuturilor est-slave (956 cuvinte din care 386 de origine rusă, fără a include internaționalismele, 278 de origine ucraineană și 141 ruso-ucrainene).

O bună parte dintre etimologiile propuse de V. Vascenco, rămânând valabile, necesită diferite îndreptări și precizări de detaliu, iar altele trebuie părăsite ca false. De exemplu, pentru *ceretăi* „tufiș (de copăcei)” se admite etimonul ucrainean *čerét*, variantă a lui *očerét* „stuf” (Vascenco, EES, p. 41), deși cuvântul românesc este, după toate probabilitățile, un dim. pl. al lui *cerét* „tufiș, pădure de ceri tineri” (atestat în 1400, v. DERS) *cer* < lat. *cerrus* (v. și TDRG²). Alteori, pentru un însemnat număr de cuvinte se indică o etimologie dublă, rusă și ucraineană. Fără a diminua greutatea de a stabili în toate cazurile etimologia imediată, socotim totuși că termenii populari și regionali ca *boroână* „grapă”, *cociórvă* „vătrai”, *coromâslă* „cobiliță” (Vascenco, Elem., p. 398), *potaș* „carbonat de potasiu” (Vascenco, E. E. S., p. 41), *smoródin(ă)* „coacăz” (ibidem, p. 44) și altele nu ne-au venit din rusă, ci din ucraineană.

În al treilea capitol al lucrării, autorul realizează o temeinică și multilaterală analiză a materialului lexical prezentat. Clasificarea tematică (în 16 grupe și numeroase subgrupe) duce la concluzia că ucrainismele sunt specifice pentru cultura materială, în timp ce împrumuturile rusești cuprind îndeosebi sfera culturii spirituale și a organizării sociale.

În privința determinării vechimii împrumuturilor, V. Vascenco stabilește trei perioade principale ale influenței slave răsăritene: 1) veche (sec. XII - XVII), 2) modernă (sec. al XVIII-lea - prima jumătate a sec. al XIX-lea) și 3) actuală (de după 1917). Se observă că autorul nu include în perioada modernă a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, deoarece, după cum se știe, zice el, în acest interval de timp influența rusă asupra culturii românești a fost în întregime înlocuită prin cea apuseană, îndeosebi franceză. Dar periodizarea a fost întocmită pentru ansamblul elementelor est-slave ale dacoromâniei, iar procesul schimburilor lexicale, trebuie să presupunem, a fost continuu între români și ucraineni.

După analiza căilor de pătrundere a împrumuturilor (orală și cărturărescă, directă și mediată), a calcurilor lingvistice (lexicale, semantice și frazeologice) se expun numeroase observații pertinente privitoare la adaptarea fonolo-

morfoloică, evoluția semantică a împrumuturilor etc.

Concomitent cu lucrarea lui V. Vascenco a fost realizată o altă cercetare amplă, având același subiect, anume *Leksyčni zapoznyčennja z rosijskoji ta ukrajinškoji mov u rumunskij movi (Împrumuturile lexicale din limba rusă și ucraineană în limba română)*, Kiev, 1958, de către S.V. Semčynskyj. Lista sa de cuvinte cuprinde 915 unități lexicale, între care predomină elementele ucrainene (470 ucrainisme, 263 cuvinte de origine rusă, 94 ruso-ucrainene). Scrisă acum patru decenii, cartea își păstrează actualitatea și în prezent, mai cu seamă ca lucrare de referință, deși comentariile etimologice sunt uneori imprecise și repetă, în unele cazuri, soluțiile greșite propuse de autorii precedenți. Astfel, *căuș*, *mătușă*, *pască* sunt deduse din ucraineană, când în realitate noi le avem din latină. La fel pentru *boștină*, *covrig*, *pripór*, *ștėvie*, *vărniță*, *vătrai* și altele se admit etimoane ucrainene (*voščyna*, *kovryga*, *prypir*, *ščėvij*, *varnycja*, *vatral'*), deși termenii respectivi ne-au venit din limbile sud-slave.

Toate cuvintele de proveniență rusă și ucraineană sunt grupate pe domenii: a) părți ale corpului omenesc sau ale organismului animalelor; b) cuvinte referitoare la familie; c) cuvinte referitoare la casă, gospodărie; d) nume de unelte de muncă; e) religie și credințe populare ș.a. La începutul lucrării un loc important este rezervat problemei originii poporului român și a limbii române.

O contribuție însemnată la cercetarea influenței ucrainene în dacoromână, reflectată în toponimie, aduce Emil Petrovici în două articole importante: *Toponimice slave de est pe teritoriul Republicii Populare Române, I. Toponimice prezentând [h] provenit din [g]* (în *Romanoslavica*, IV, București, 1960, p. 41-63) și *Toponimice slave de est pe teritoriul Republicii Populare Române, II. Toponimice cu polnoglasie* (în *Romanoslavica*, VI, București, 1962, p. 5-17).

Ca și în cazul toponimelor românești de origine sud-slavă, autorul precizează că trebuie făcută deosebirea între toponimia „autohtonă” și cea „împrumutată” și arată proporțiile reale ale toponimiei de proveniență ucraineană din România. Astfel, pe de o parte, Emil Petrovici identifică toponimele (cu [h] în loc de [g] și cu polnoglasie), create cu siguranță de populația ucraineană înainte de asimilarea ei (*Bohotin*, *Dolha*, *Dorohoi*, *Hliboca*, *Horincea*, *Horodiște(a)*, *Horodnic(ul)*, *Horoiata*, *Hulubățul*, *Huși*, *Zahorna*, *Berezana*, *Corogea*, *Seredna*, *Soloneț(ul)*, *Soloneț*, *Voloșeni*, *Vorona*, *Voroneț*, *Zaboloteni ș.a.*), stabilește aria lor de răspândire, care cuprinde Bucovina, Moldova, nordul Dobrogei, nord-estul Munteniei, nord-estul Transilvaniei, Maramureșul și arată că unele nume topice din această arie sunt atestate în documente datând din secolele al XIV-lea și al XV-lea. Pe de altă parte, preluând și aplicând în mod creator la realitatea toponimică din țara noastră procedee de investigație și interpretare ale unor lingviști ca G. Weigand și M. Vasmer, Emil Petrovici dovedește că cea mai mare parte a toponimelor cu aspect ucrainean din România sunt, de fapt, toponime românești (*Bahna*, *Bahnari*, *Băhnișoara*, *Brahariul*, *Buhaiul*, *Buhăești*, *Corhan(a)*, *Dohotariul*, *(Culmea) Hleiului*, *Dolhasca*, *Dolhești*, *Hălăucești*, *Hărmănești*, *Hordilești*, *Hrițeni*, *Huluba*, *Hulubeasca*, *Hulubești ș.a.*), create nu de ucraineni, ci de români, cu ajutorul sufixelor românești din cuvinte sau nume proprii împrumutate de la ucraineni.

Cele două articole ale lui Emil Petrovici, consacrate toponimelor românești de origine ucraineană, constituie un temeinic aport la cunoașterea raporturilor româno-ucrainene în trecut și în prezent.

Influența limbii ucrainene asupra limbii române a fost tratată în ultimele două decenii, pe baza unui material nou, de către Ioan Lobiuc, care i-a consacrat o teză de doctorat, valorificată în parte printr-o serie de articole publicate în „Studii și cercetări lingvistice”, „Limba română”, „Anuar de lingvistică și istorie literară”, „Analele științifice ale Universității Al. I. Cuza din Iași” și alte reviste. Lucrarea se remarcă prin sugestiile etimologice valabile și prin chestiuni de metodă și interpretare. Bazată pe o informație bogată și variată, ea oferă un studiu interesant asupra diverselor aspecte ale influenței ucrainene (fonetică, gramatică, lexic). În același timp, lucrarea constituie o contribuție importantă la studierea sistematică a elementelor ucrainene ale limbii române în planul geografiei lingvistice.

Dintre lingviștii români care s-au ocupat în ultimele două decenii, într-o măsură sau alta, de elementele ucrainene din limba română trebuie menționați Al. Graur, G. Mihăilă, D. Marmeliuc, E. Vrabie, A. Avram, D.H. Mazilu, V. Nestorescu, Corneliu Reguș, Ioan Lobiuc, autorul lucrării de față ș.a.

Tabloul studierii elementelor ucrainene din limba română poate fi întregit cu cercetările unor lingviști din fosta U.R.S.S. și îndeosebi din Republica Moldova (M.V. Sergievskij, R.A. Budagov, N. Corlăteanu, A.I. Eremia, O.M. Rot, R.I. Udler, E.I. Pânzar ș.a.), care au contribuit la elucidarea diferitelor aspecte ale acestei probleme.

Așadar, cercetarea elementelor de origine ucraineană atât din limba română literară, cât și mai ales din graiurile ei răsăritene s-a îmbogățit cu un număr însemnat de studii. În studiile acestea materialul lexical este prezentat sub formă de glosare de cuvinte, însoțite de etimologia lor. De asemenea, sunt precizate unele criterii de determinare a cuvintelor și toponimelor de origine ucraineană de pe teritoriul României. Privitor la cele mai multe împrumuturi sunt invocate, în afară de unele criterii lingvistice, și fapte culturale-istorice concrete.

Ion ROBCIUC

Ne-am regăsit

Ne-am regăsit.
S-a reaprins iubirea ascunsă
Într-un vulcan mocnit
Ca furia unui om timid.
Ne-am îmbrățișat.
Trupurile bătrâne,
Lipsite de vlagă,
Au reînviat și...
Ne-am sărutat.
A dispărut Timpul tăcut.
Durerile au trecut.
Vigoare curge prin venele-nchise.
Speranțe nășteau
Imposibile vise,
Dar vai...
Emoțiile ne sunt
Interzise!

Traducere din ucraineană de
Saveta VĂRĂREANU

Abilități și competențe practice europene pentru viitorii mecanici și tehnicieni sireteni

În urma concursului de selecție organizat de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEF), în cadrul Apelului general și național la propuneri de proiecte 2015, proiectul elaborat de ing. prof. Jeaneta Maidaniuc și ing. prof. Aspazia Olar depus de Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret cu titlul „Abilități și competențe practice europene în pregătirea viitorilor mecanici și tehnicieni” a fost aprobat cu numărul de referință 2015-1-R001-KA102-014285. Proiectul este în valoare de 68.037 de euro și va fi finanțat din fondurile aferente Programului Erasmus+, Acțiunea Cheie 1 Vet - în domeniul învățământului profesional și tehnic. Perioada de derulare a proiectului este 1.09.2015-1.09.2016. Menționez faptul că pentru prima dată în istoria învățământului siretean un număr așa de mare de elevi și profesori participă la stagii de formare într-o țară străină.

Scopul proiectului este de a asigura un învățământ de calitate, centrat pe dezvoltarea abilităților și competențelor practice ale elevilor, conform standardelor europene, și de a asigura un demers instructiv-educativ de calitate, prin îmbunătățirea nivelului de calificare a personalului didactic și a actului educațional din școală. Obiectivul general al proiectului este creșterea șanselor de dezvoltare profesională a elevilor în vederea dobândirii unui nivel ridicat de pregătire a viitorilor mecanici auto și tehnicieni în transporturi, pentru integrarea pe piața muncii și creșterea interesului pentru învățământul profesional și tehnic, prin oportunitatea unei formări profesionale la standarde europene în cadrul unor parteneriate transnaționale. Grupul țintă este format din 14 elevi de clasa a X-a din domeniul mecanică, calificarea mecanic auto, 15 elevi de clasa a XI-a din domeniul mecanică, calificarea tehnician în transporturi, patru profesori din învățământul profesional și tehnic și

patru profesori însoțitori. Partenerii din străinătate la acest proiect sunt: WBS Training AG Dresda, Germania, care au găzduit primul flux al mobilității în perioada 31.01.2016-13.02.2016, Wisamar Bildungsgesellschaft gemeinnuetzige GMBH, Germania, care au asigurat formarea celor patru profesori de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret în perioada 28.02.2016-05.02.2016 și European Grants International Academy Sris Unipersonale, Italia, care vor asigura stagiul de formare ultimului flux de mobilitate din acest proiect, pentru 14 elevi de clasa a X-a, domeniul mecanică, calificarea mecanic auto. În momentul de față, două fluxuri de mobilități ale proiectului s-au derulat cu succes. Menționez că acest proiect se desfășoară în limba engleză, iar elevii, cât și profesorii s-au descurcat foarte bine. Elevii din clasa a XI-a, domeniul mecanică, calificarea tehnician în transporturi, și-au dezvoltat abilitățile practice în utilizarea de sisteme grafice, în special Auto CAD2D și 3D (versiune Auto CAD 2016), și-au îmbunătățit competențele de comunicare în limba engleză și au dobândit experiență de lucru în contextul internațional. Elevii au fost foarte încântați de vizitele de studiu și obiectivele turistice vizitate. Au fost impresionați în mod deosebit de vizita la „Volkswagen Dresden”, iar ca obiectiv turistic, de poarta Brandenburg din Berlin. La finala stagiului de formare, elevii au prezentat un proiect și toți au

obținut certificatul Europas. În perioada 08.02.2016-5.03.2016, trei profesori din învățământul profesional și directorul Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret au participat la mobilitatea de formare de la Wisamar Bildungsgesellschaft gemeinnuetzige GMBH, Germania. Această activitate a fost încununată de succes, profesorii s-au familiarizat cu noile tehnologii prin oportunitatea unei formări profesionale la standarde europene în cadrul unor

parteneriate transnaționale. Au participat la o activitate la Gara GE, care este un centru de formare internațional al întreprinderii Porsche din Leipzig. La această instituție, activitatea a avut un caracter aplicativ, iar profesorii au participat efectiv la demonstrații practice pe mașinile Porsche. Foarte interesantă a fost vizita de studiu la întreprinderea BMW, Leipzig. A fost prezentată linia de fabricație a diferitelor modele de automobile BMW, într-un tur al întreprinderii pe parcursul a 4 ore. La finalul stagiului, cei patru profesori au primit certificate Europas.

În momentul de față, cei 14 elevi de clasa a X-a, domeniul mecanică, calificarea mecanic auto, se pregătesc temeinic pentru a pleca la cursul de formare în Italia din cadrul ultimului flux de mobilitate al proiectului. Competențele dezvoltate participanților la cursuri vor fi valorifi-



cate la nivelul proceselor și activităților din instituția noastră, în vederea schimbării din perspectiva individuală în perspectiva instituțională, vor duce la un grad sporit de transfer al bunelor practici. Prin activitățile derulate, se vor produce schimbări conceptuale și practice în procesul educativ, în conformitate cu cerințele educaționale actuale centrate pe elev, cu accent pe metode noi. Colectivul de implementare a proiectului este format din prof. Doina Iuliana Puiu, director, prof. Jeaneta Steluța Maidaniuc, director adjunct și prof. Aspazia Olar.

ing. prof. Jeaneta MAIDANIUC

23 mai - zi de sărbătoare pentru comunitatea greco-catolică a Sucevei și împrejurimile ei

(Urmare din pagina 11)

Din monografia acestei Biserici, scrisă de pr. Dumitru Irimia, pag. 62, aflăm că a doua zi de la preluarea ei, un sobor de preoți, în frunte cu pr. Orest Tarangul, delegat mitropolitan, au resfințit Biserica „Învierea Domnului” și au săvârșit prima liturghie ortodoxă, după mai bine de o sută cincizeci de ani de înstrăinare. Pierderea bisericii și a casei parohiale a provocat mare neliniște episcopului unit de Maramureș, Alexandru Rusu, care a protestat telegrafic și a înaintat petiții către Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, Guvern și Senat. Pentru Sfinția Sa, hotărârea Consiliului de Miniștri nu era un act de guvernământ, ci un jurnal care ratifica ilegalitățile comise și deschidea șirul altora. De aceea, prelatul uniat revendica imobilele, în special casa parohială construită de ruteni, adică de ucrainenii bucovineni. De fapt, preotul Iosif Aroneț nu va evacua casa parohială pentru că în apărarea enoriașilor ucraineni din Suceava vine Preaveneratul

Ordinariat episcopal din Baia Mare care a decis ca în lipsa bisericii să se oficieze serviciul divin în casa parohială, însă Prefectura Sucevei s-a sesizat și a ordonat încetarea slujbelor, în caz contrar imobilul va fi închis cu forța. Se menționează acest lucru în monografia Bisericii cu hramul Învierii Domnului din orașul Suceava.

Acest incident neplăcut și ilegal este foarte bine prezentat de dl ing. Adrian Șeiciuc care de peste 40 de ani se ocupă cu studiul problematicei ucrainenilor din România, mai cu seamă a celor din Bucovina sudică în lucrarea sa „Problema ucraineană în Bucovina Sudică, acum cu abordarea și a unor aspecte colaterale; punctul nostru de vedere”, apărută la Editura „George Tofan” din Suceava, 2013. Îl cunosc foarte bine pe autorul acestei lucrări, stilul în care cercetează evenimentele și întâmplările istorice. În locuința Domniei sale din bdul George Enescu din Suceava, un perete întreg este rezervat bibliografurilor așezate în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor istorice. Părerile personale sunt argumentate și probate cu acte administrative, decizii politice,

lucrări ale savanților. El umblă cu argumente, cum se zice „cu dreptatea în mână”. După apariția unor lucrări, articole în diverse publicații mai noi le găsim pe Facebook, unii s-au situat „pro”, alții „contra”. Contriștii nu sunt de acord ca un inginer TCMist să se ocupe de istorie. Văd prin ziarele noastre sucevene că lumea bună a istoriei îi apreciază pasiunea, strădania și perseverența în studiul unor evenimente și fenomene istorice și... îi dau dreptate.

În concluzie, faptul că autoritățile locale ale statului (Prefectura, Primăria, Poliția), nu au permis mirenilor ucraineni de religie greco-catolică să participe la oficierea serviciului divin nici în casa parohială, proprietatea uniților ucraineni, construită pe o parcelă cumpărată de ei, se vede cu ochiul liber, că e o atitudine răuvoitoare a autorităților române față de minoritatea ucraineană, mai cu seamă că din 1923 românii au beneficiat de prevederile uneia din cele mai democratice Constituții ale Europei, când, la 10 septembrie 1919, la Saint Germain s-a semnat Tratatul de pace între Puterile Aliate și Austria, s-a renunțat la Ducatul Bucovinei în favoarea României cu condiția ca România să respecte drepturile minorităților naționale din Bucovina (art. 29 din Tratat).

Din „LEXICONUL ORAȘELOR DE SUFLET”

Lvivul, întotdeauna

Orașul-port

Cândva îl numisem orașul-corabie, acum am să-i zic doar radă.

Adică, hai să fie aici țărnul, poate estuarul unui fluviu, o împărăție a apelor, un acostament, docuri, transbordări de mărfuri și pasageri, macarale, șlepurii și locuri de pierzanie.

Stanislaw Lem în „Cetatea înaltă” menționează biroul companiei de navigație „Kunard Lain” cu machete de nave oceanice în fiecare fereastră („Lusitania”, „Mauritania”). Ea se afla în Lvivul¹ interbelic al lui Lem (care pe atunci încă nu era al lemkiilor²), pare-se pe strada Slowacki. E interesant de știut: oare când a dispărut – în 1939?

În orice caz, din acel moment, Lvivul a încetat să mai fie un port evident, devenind unul ascuns. Căci a nu fi port pentru el e imposibil – așa fusese dorința întemeietorilor lui, care căutaseră câteva secole un loc taman la mijlocul distanței dintre mările Baltică și Neagră.

De aceea pe clădirile lui sunt atâția delfini. Ei ocupă locul doi (pe primul e leul) între vechile embleme care decorează orașul. Poate ei sunt cei care au atribuit orașului acel caracter deosebit de rece și alunecos. Cu ei s-ar putea face un album foto. Ei ar putea popula o ade-vărată mare fotografică.

Despre anghilele de Atlantic ajunse în râul subteran al canalizării orașului s-ar putea scrie un roman: drumul anghilei din Marea Sargaseilor la lacurile Șațkyi, bazinul Bugului și al Poltavei și înapoi în ocean – ar fi o a doua „Odissee” sau încă un „Ulise”. Ori măcar niște versuri ca acestea:

*Asta ni se pare absolut incredibil
Opera din Lviv se înalță
chiar deasupra râului abia încorsetat în zid;
până la un punct,
ea poate fi considerată
un gigantic cavou fluvial
sau chiar un mausoleu.
Însă în acest caz,
cei mai sensibili dintre muzicanți,
ajunși în fosa orchestrei,
nu se poate să nu audă
(de aceea se și zice că au ureche)
cum, prin bezna sufocantă a conductelor,
umplându-le cu freamăt și vuiet,
aproape ca un geamăt, tot aceleași anghile
se avântă în unica direcție posibilă,
cea atlantică.
Se știe că anghilele sunt capabile să
supraviețuiască
chiar și-n conductele de canalizare,
oferind astfel locuitorilor orașului
nu numai speranță,
dar și un exemplu.*

Uneori poate părea că Lvivul, înainte de toate, e un oraș subteran. Adică ceea ce are el cel mai autentic continuă o încordată existență undeva adânc sub noi. Fosa orchestrei operei e, în acest caz, ceva asemănător spațiului de tranziție, o sală de așteptare sau una de primire, mai jos de care sunt doar apele Styxului.

Ai să te însori peste două mări, dar n-ai să ajungi la ele niciodată. Lvivul „dintre mări” a devenit cel „fără mare”. În anii '80, la mijlocul fiecărui iulie, într-un bahic ritual nocturn, noi bântuiam curțile de-a lungul vechii străzi Na

Rurach, străduindu-ne, măcar că era întuneric, să dibuim vestigiile ale morilor de apă și ale

vechiului acostament. Simțeam miros de apă și nămol și se părea că acuși vom vedea Voloskyi mistok și statuia Sfântului Ioan, vom trece pe celălalt mal și ne vom ascunde în stufărișurile lui. Mici veliere negustorești din Gdansk și Lübeck alunecau fără zgomot pe lângă noi pe statornicita cale Poltava-Bug-Narev-Wisla-Baltica. Sarea mergea la schimb cu chihlimbarul, iar ienupărul carpatin cu condimentele caraibiene. Mărețul trecut maritim al Lvivului nu putea ține pasul cu noi și rămânea mult în urmă.

Nostalgia acestui trecut mai are ecou: de pildă, în numele străzii Ciornomorska din chiar centrul Orașului Străvechi. Nu Vechi, ci Străvechi – cel care în preajma Pieței Vechi primește strada Rybna.

Lvivul nemaritim a ajuns un loc arid. Apa a devenit o dramă și o fatalitate. Existența a devenit subzistență, o luptă dezolantă cu apele uzate și cu lăturile, așteptând și trăgând cu urechea: *când o să dea, când o să deschidă* și în sfârșit – picurarea lentă a orelor și anilor între munți de vase nespălate și scrumiere prea pline, cu piatra în gât și nisipul între dinți. Viața a devenit o agonie într-un așternut niciodată spălat și lipicios. Duhoarea a devenit un element al traiului de care nu poți scăpa, a pătruns în locuințe, ca în celulele pușcăriașilor, și nu le-a mai părăsit.

Tocmai la Lviv am înțeles pentru prima dată sensul expresiei „a prinde apă”. Aceasta era într-adevăr o prindere, era veșnic o umplere a căzilor care aveau dâre de rugină pe pereți, cu găleți și lighene pline ochi și înșirate peste tot. Era o vânare a apei și apoi reținerea ei în captivitate. Iar după aceea eliberarea ei – în jos, în canalizare, la anghile și la șobolani, în portul subteran al marelui fluviu, acasă.

Orașul-răscruce

Acest sens se referă nu numai la întretăierea spațiilor, dar și a timpurilor. Așadar, răscrucea este, de asemenea, și o stratificare. Enumerarea vechilor drumuri comerciale, care într-un fel sau altul atingeau Lvivul, n-ar încăpea în paginile acestei cărți. Lvivul a fost născocit nu numai în mijlocul veacurilor, ci și în mijlocul întinderilor de pământ. Negustorimea Europei se deplasa prin el spre Asia, iar negustorimea Asiei spre Europa, cu toate că în acele vremuri nu se știa de Europa și cu atât mai puțin de Asia, ci doar de Lumea Veche. De fapt, tocmai existența Lvivului a determinat împărțirea ulterioară în Europa și Asia.

Orașul fusese așezat atât de fără cusur, încât nici caravanele din Britania spre Persia, nici caravanele din Coreea spre Portugalia nu-l puteau ocoli. Pentru a ajunge de la Moscova la Roma și de la Amsterdam la Bombay se putea doar trecând prin el. Nu toți călătorii se opreau în acest punct de răscruce. Brusc, unii hotărâu să rămână în el pentru totdeauna. Între aceștia, de fapt, nu numai negustori, dar și muzicanți ambulanti, misionari, dezertori din majoritatea armatelor, spioni, prezicători, cărturari, învățători, tămăduitori, evadați din pușcării și fugari liberi. Am încercat odată să fac o enumerare a tuturor acestora, însă am fost nevoit să mă opresc, dându-mi seama că șirul lor e nesfârșit.

Când la mijlocul secolului al XIX-lea ingineri de frunte austrieci alegeau locul pentru principala stație de cale ferată, hotărârea lor fusese fără ezitare. Principala gară fusese înăl-

țată pe linia Principalei cumpene europene a apelor, care însemna o altitudine de 316 metri deasupra nivelului ambelor mări de aici. Deși cuvântul „cumpână” indică separarea și împăr-

Vitrina literară

țirea, eu aș vrea să plec din nou de la contrariu. Cumpâna apelor, această cută geologică, poate fi imaginată nu numai ca un tiv, dar și ca o cusătură. Aceea care coase la un loc, apropie, unește.

De aceea Lvivul (despre asta am mai scris) este rezultatul efortului comun atât al Apusului, cât și al Orientului. Acum aș adăuga că, de asemenea, și al Nordului și al Sudului.

În roman, acest lucru poate fi redat cel mai bine, arătând cum niște ciudați negustori metafizici, luând loc în niște cărciumi universale din Lviv, povestesc pe rând despre cele mai îndepărtate lumi. Ei formează un cerc și fiecare dintre ei, când îi vine rândul, preia povestirea celui de dinaintea lui, agățându-se de vreunul dintre motive. Important e ca în niciun caz acest lanț al povestirii să nu se întrerupă. De cum s-ar întâmpla asta, totul ar dispărea, s-ar spulbera, s-ar împrăștia. În felul acesta, romanul nu ar avea nici cap, nici coadă, el ar putea fi citit începând cu orice pagină, cel mai important e încheierea ciclului și ajungerea iarăși la ea, după care se va constata că în acel loc se află deja o altă istorie, căci în timp ce cititorul parcurgea cercul, unii povestitori au plecat încotrova cu istoriile lor cu tot, iar în locul lor au apărut alții. Un astfel de roman poate cuprinde în el totul – cum Lvivul îl poate cuprinde și pe el. Titlul romanului – „Rotații”.

Orașul-circ

Orice intersecție atrage spectacole ciudate (așa-numitele reprezentații extraordinare) și oameni ciudați. Orașul Lviv nu doar atrage – el pur și simplu absoarbe.

Începutul l-au făcut cerșetorii și calicii. Îndepplinind parcă o misiune secretă, în decursul primelor câtorva secole, ei au sosit la Lviv în număr atât de mare, încât autoritățile orașului au fost nevoite să le atribuie întregul Deal al Calicilor, unde erau găzduiți în cuști liliputane (iarna, erau preluați de mănăstiri și spitale). Din partea orașului, în duminici și sărbători, li se ofereau mese, însoțite neapărat de câteva butoaie de vin valah, îndulcit cu spirt. Recunoscători, cerșetorii organizau orașenilor ca răspuns procesiuni cu paiate și măscărici („spectacolele calicilor”), cu caraghioase dansuri în Piața Ferdinand ale ologilor fără picioare.

¹Lviv – oraș în Ucraina, întemeiat de cneazul de Halici, Daniil Romanovyci (prima mențiune în anul 1256). Situat la încrucișarea căilor comerciale care leagă Marea Neagră de Marea Baltică, Lvivul de azi a cunoscut diferite denumiri: Liov (în Moldova), Lwow în Polonia când i-a aparținut (între 1349-1772 și 1919-1939), Lemberg în perioada 1772-1919, când a aparținut Austriei, Lvov în perioada sovietică (1939-1941; 1944-1991) și, în fine, Lviv din 1991, când Ucraina și-a recăpătat independența (C. Ir.).

²lemky – grup etnic ucrainean din zona Carpaților Păduroși; aici, joc de cuvinte: Lem (numele scriitorului polonez) și lemky (populație ucraineană), cu aluzie la faptul că înainte de ultimul război Lvivul a aparținut Poloniei (C. Ir.).

(Continuare în numărul următor)

Traducere din limba ucraineană și note de Corneliu IROD

Un buchet de gânduri în plin florar

La început de acest florar se cuvine să luăm aminte la acest frumos citat: „Fiecare floare este un suflet care se deschide către natură” [Gérard de Nerval].

Rădăcini, crengi, ierburi și flori unind cerul cu pământul. Totuși, mândrul florar al trecutelor generații nu mai este ca în vremurile de acum. Ceva s-a schimbat în mare și în mic – în „mic” vorbind, nu-s pietricelele din primăvara trecută în pâraul de sub pod, nici murmurul apei, despărțind dimineții friguroase ca toamna, de amiezile câtorva zile cu mult prea fierbinți... Terra a devenit capricioasă.

Bâzâitul unei muște deprimă aspectul dimineții, sfârșind, prematur, într-o plasă de paiang. Și-ar fi dorit, probabil, un altfel de zbor, mai înspre vară, un zbor gratuit cu Saint-Exupery. Alături de el, să fie secundul aiuritului pilot într-o altfel de carlingă, bătută în nituri sigure, nu în îmbinări străvezii, iar deasupra nisipurilor mișcătoare din cuprinsul unei clesidre rotative ca pământul, să se simtă în siguranță alături de acesta. Dar, până una-alta, alta-i menirea unei „curse străvezii” de păianjen!

În fața ferestrei, un automobil de epocă „nins” într-o culoare unicat: polenul florilor și al pomilor s-a scuturat, viscolind în salt grupat peste el.

Trandafirii ies ofiliți din boboci, par loviți de efectele unei astenii de primăvară. Apoi, dintr-o dată, într-o altă trezvie - de zori trandafirii - ca și Brâncuși, au regândit totul, au reformulat totul. Când, în ce clipă cosmică, ce a declanșat noua decizie? Mai toate deciziile sunt mute. Încep să semene la chip și suflet cu cei alături de care trăiesc.

Un copil desenează o floare. Floarea poartă culoarea unei carioci de culoare galbenă. Galbenul poartă chipul soarelui. Fiindcă locuiește în

soare, cel mai de preț lucru e carioca de culoare galbenă. Curând, floarea desenată va purta și ea chipul soarelui: va avea un „răsărit” și un „apus”. Doamne, ce mai capăt!

În majoritatea zonelor pastorale, 21 mai este ziua în care ciobanii își pregătesc turmele ca să urce la munte. Acolo-i farmacia naturii! – după ce, ca în vechime, doi ciobani refac „dansul țurcaneii”, jucând desculți pe cenușă fierbinte, pentru ca toate pericolele legate de oi să fie alungate. Se vor vindeca, desigur, ciobanii, că așa cum felul de a fi al muntelui influențează sufletul omenească, tot astfel și starea de spirit a ciobanului se răsfârge asupra a tot ceea ce îl înconjoară. Bine gândești tăcut, bine ai. Iată din Gide, pentru un urcător la o stână – și-acesta poate fi un posibil „filosof” venit de dincolo de poalele muntelui - un scurt citat, edificator ca „parfum” mioritic: „Cuvântările șobolanului care s-a retras din lume, fie el artist sau filosof, cam put totdeauna a brânză de puțină.”

1 mai – cireși în floare luminând amintirea unui vechi slogan ... coloane de furnici defilând, apoi traversând codrii firelor de iarbă, să sărbătorească [muncitorește] evenimentul...

La o întâlnire cu Natura, printre alte multe flori a participat și floarea lunii mai, trandafirul, fiind desemnat, pe drept cuvânt, regele florilor.

Pe vremuri, în satele din Munții Apuseni trăia obiceiul ca țăranii să frece ugerul vacilor cu o bucățică de aur, pentru a le face să dea lapte bogat. Reevaluarea colesterolului [cel bun... ca pomul bun!] și cel rău [ca omul rău...], precum și nivelul trigliceridelor crescute peste albia normalității au dus de „râpă” această datină. Neschimbată a rămas acea zicere țărănească din calendarul agrar: „dacă vrei să ai mălai, pui porumb la unu mai”.

Meteorologie populară: roua ce cade seara în luna mai revarsă parfumuri, la vremea cositului de fân și – zice-se și – că vin mult...

Cusută cu fir aurit pe o perniță înfășată în catifea roșie, observ în fața unei icoane cu împărații Constantin și Elena - Sfânta Cruce: un indiciu pe care marele conducător al Bizanțului l-a visat într-o noapte, ca simbol de biruință al războiului la care pornea. Considerarea Sfintei Cruci a ga-

rântat libertatea credinței creștine în Imperiul Roman [Calendar popular, fiori de mai în acest început de mai cu slăvitul salut: Hristos a Înviat!.. În fine, și ceva artă plastică...].

Un plai cu flori de mai – dorul ne împinge încotro vedem cu ochii. Transparență, semn magic că florile sunt la fel cu noi, la fel de sensibile și de doritoare de dragoste, purtătoare, în egală măsură, a luminii Tatălui Ceresc. O lună cum e luna mai nu-i de-ajuns pentru a-nțelege de ce florile pot să zboare [precum păsările] în văzduhul sufletelor noastre.

Florar are mai întotdeauna o floare în mână sa, dar ceea ce învinge este spiritualitatea sa.

Florile sunt definite nu numai prin coloritul lor, ci și prin inducția lor. Ele poartă amprenta Spațiului [natal] și ano[Timpu] care le-a născut.

Înainte de a se uimi de forțele sale, Dragostea s-a uimit de forțele unui buchet de flori.

Există poate tot atâtea asemănări și deosebiri între un plai cu flori de câmp și Ikebana. La un moment dat aranjamentul floral devine o învățătură, o lecție despre arta Naturii. Aranjamentul devine mereu altceva și altcum, deși păstrează infimul nucleu esențial de talent al Naturii.

Veștejirea florilor înseamnă o preluare asupra a Duratei. Destinul lor este o necruțare de sine a frumosului efemer.

Toate parfumurile sunt o îndelungată memorie a florilor. Sunt, într-un fel, o luptă împotriva uitării, prin calitățile lor, în care căutăm și dorim să ne regăsim cel puțin o vreme.

Un car de poveste se lasă tras de un singur parfum ales cu pricepere...

.....
Atenție!
Ora de plein-air, obligatorie!
Cu căței, cu porcușori de tot soiul, ieșiți!..
Oferiți ușilor curioase - o șansă:
aduceți florile acasă,
de unde le-ați lăsat.

Mihai MATEICIUC

Cristian Cega

VOT

Pentru un blazon aș vrea,
mii de capete pătrate,
să se-mpiedice pe urne,
ca asemenea unei turme
fără câine și cioban
să-mi aducă un ciolan.

Și-aș mai vrea,
din toate cele,
puse-n strachină deodată
să mă-mbie laolaltă,
la un trai ferit de haită,
dar cu primeneli de rege.
Vino, fraiere! Alege!

Peste-un an, în blănuri groase
pe șosea, la promenadă
în caleașcă aurită
vreau, dușmanii să mă vadă.

Iar prostimea, ce-mi veghează
somnia dulce, sub castani,
mă înjură, dar mă uită
tot mereu...
... la patru ani.

PARODIE

(după poezia „VOT” de Cristian Cega)

URNA

Multe cred că aș putea
să îți spun din viața mea,
cum se-mpiedică spre mine
foarte mulți „oameni de bine”
și cum nu știu ce să-mi dea
să rămân cu voturi grea.

Și mai pot, de mă ascuți,
să-ți mai spun ce mă apasă,
cum în strachini calcă mulți
când mă vor cât mai borțoasă.
Vin în haită și-mi promit
că, de voturi multe-nghit,
mă îmbracă în mătăasă!

Dup-aceea, peste-un an,
cei aleși au trai de vis,
eu, uitată, strig în van
c-au uitat ce mi-au promis.

Iar prostimea, neatentă,
care haita le-a permis,
patru ani va fi absentă.
Patru ani...
...sinistru vis!

Lucian Perța

MINIGLUME

- Cum faci economie la apă ?
- Fac duș cu vecina.

- Vecine, găinile tale vin tot timpul la mine în ogradă!
- Mda, așa cred și eu, din moment ce nu se mai întorc.

Mama unui student vine la gazda lui și o întrebă cum se comportă și cum învață.

- Cum, feciorul dumneavoastră-i student? Iar eu am crezut că-i paznic de noapte!

Bunica-i spune nepotului:

- Dacă ai să te porți bine, ai să te duci în rai, iar dacă nu, ai să nimeresti în iad.

- Cum ar trebui să mă comport ca să nimeresc la cinema-tograf?

- Gigel, cine-i personajul din fabula „Corbul și vulpea“?
- Cașul, domnule profesor.

Discuție într-o berărie:

- Știți ce părere am eu despre căsătorie?

- Sunteți căsătorit?

- Da.

- Atunci nu știu.

Kolea KURELIUK

Discursul Președintelui în cadrul acțiunii „Primul minut de pace” la Ziua Memoriei și Reconcilierii

Dragi compatrioți,

După șase ani de război, la 8 mai 1945 a fost încheiată mult așteptata pace în Europa. Anul trecut, Ucraina s-a alăturat țărilor europene pentru marcarea Zilei Memoriei și Reconcilierii. Această tradiție nouă pentru noi nu înlocuiește, ci completează și amplifică sărbătoarea noastră de stat - Ziua Victoriei asupra nazismului în cel de-al Doilea Război Mondial.

Încă în martie '39, ucrainenii din Transcarpatia au simțit primii pe pământul nostru respirația letală a viitoarei tragedii. Iar în luna septembrie a aceluiași an, peste o sută de mii de ucraineni de pe cealaltă parte a Carpaților au intrat în luptă inegală cu Wehrmachtul în cadrul armatei poloneze.

De Ucraina se leagă cele mai hotărâtoare și mai înverșunate lupte de pe frontul sovieto-german. Pe teritoriul nostru s-au purtat 29 din cele 76 de operațiuni ale celui de-al Doilea Război Mondial.

Ucrainenii au luptat în cadrul Armatei roșii, al formațiunilor de partizani sovietici, în rândul rezistenței din țările europene; în componența armatelor canadiană, americană, australiana, britanică și a altor armate.

Anul trecut, am recunoscut, în sfârșit, la nivel oficial rolul Armatei Ucrainene de Insurgenți și i-am adus cinstirea pe care o merită.

Apoi, alte zeci de milioane de ucraineni au muncit în spatele frontului. Așadar, ar fi bine ca toți aceia care vor să diminueze rolul Ucrainei în cadrul coaliției antihitleriste și în eliberarea întregii Europe de această ciumă maro să țină minte aceste lucruri.

Această victorie a fost, este și va fi a noastră.

Anul acesta, Ziua Victoriei și Reconcilierii, Ziua Memoriei și Reconcilierii se îmbină în mod profund și simbolic cu Ziua Mamei.

Numai în cadrul Armatei roșii au luptat aproape 130 de mii de femei ucrainene. Ele au jucat un rol important în cadrul formațiunilor de partizani sovietici și în organizații ilegale.

Foști combatanți își amintesc și astăzi cu căldură de femeile-medici. Aș dori să mă înclin în fața Mariei Șcerbacenko, o adevărată eroină, care, în toamna anului 1943, în timpul cuceririi Niprului, a scos de pe câmpul de luptă 112 răniți. Dragă Maria Zacharivna, La mulți ani! Sper că ne urmăriți!

Aducem cinstire femeilor ucrainene care și-au scos singure în lume copiii, fiindcă soții lor nu s-au mai întors de pe front. Și nu numai proprii copii. De exemplu, Oleksandra Avramivna Derevianskykh din orașul Romna a crescut 48 de orfani.

Evdokia Kyrlyivna Lysenko din Korsun, raionul Șevcenko, Cerksy, a trimis pe front zece fii. Și, imaginați-vă, toți zece s-au întors acasă. Nemărginită poate fi puterea rugăciunii unei mame și invincibilă forța dragostei materne!

Dragi compatrioți,

În prezent, în estul Europei are loc o încălcare a normelor dreptului internațional fără precedent de pe vremea lui Hitler și Stalin. Imperiul nesățios și sălbatic nu ține, iarși, cont de fron-

tiere de stat și vrea să-și extindă așa-numitul spațiu vital.

Ucraina ripostează din nou, singura deosebite fiind aceea că, de această dată, dușmanul a venit la noi din est, nu din vest.

Soarta a făcut ca femeile ucrainene să aibă din nou parte de zile grele și de nopți de nesomn. În această dimineață, aici, în cadrul complexului memorial, s-a deschis expoziția de fotografii „Mamele eroilor”, dedicată mamelor Eroilor Ucrainei. În ultimii doi ani, 27 de ostași, între care și Nadia Savcenko, au fost distinși cu acest înalt titlu. În spatele fiecărui erou se află o femeie eroică care l-a crescut pentru a fi un fiu demn nu numai al familiei sale, ci și al Ucrainei, în ansamblu.

Dragi ucraineni,

Ucraina cheltuiește aproape a cincea parte din bugetul de stat pentru apărare și securitate. Iar această stare de lucruri este justificată dacă ținem seama de faptul că cine face economii pentru propria sa armată, hrănește armata străină.

Faptul că în doar doi ani am creat o armată modernă este de natură să-l facă mândru pe fiecare ucrainean: soldat, voluntar, lucrător în cadrul întreprinderilor de apărare, capelan și contribuabil.

Eliberând cea mai mare parte a Donbasului, Forțele Armate ale Ucrainei asigură cu succes apărarea pe linia de confruntare. Noi îndeplinim Acordurile de la Minsk, dar, atunci când este nevoie, militarii noștri primesc ordin să deschidă focul de răspuns. Într-un cuvânt, dau ripostă provocărilor dușmanului.

Apreciez în mod deosebit pregătirea soldaților și ofițerilor noștri de a îndeplini orice misiune care stă în fața lor, spiritul lor de sacrificiu, dorința lor de a lupta până la eliberarea totală a teritoriului ucrainean de ocupații ruse. În calitate de comandant suprem, trebuie să țin seama de toți factorii: militari, internaționali, economici etc. De aceea, noi acordăm prioritate modalităților politico-diplomatice de redobândire a teritoriilor temporar ocupate sub suveranitatea de stat a Ucrainei.

Pentru a consolida capacitatea de apărare, noi extindem componenta profesională, contractuală în formarea armatei noastre. Cu doi ani în urmă, salariul unui militar lunetist care participa în zona de operațiuni antiteroriste era de 600 de hrivne. Acum, salariul minim în afara zonei de operațiuni antiteroriste este de 700 de hrivne, substanțial mărit de la începutul acestui an. În cursul lunilor aprilie-mai, au fost demobilizați aproape toți aceia care au fost mobilizați anul trecut în cea de a patra serie de mobilizare. În plus, a șaptea serie de mobilizare nu a fost nici până acum anunțată.

Militarii demobilizați au fost înlocuiți de profesioniști, angajați pe bază de contract. Noi încercăm să reducem la minimum efectele războiului asupra vieții fiecărui ucrainean. Singurul lucru pe care nu-l pot promite deocamdată este acela că o nouă mobilizare nu va mai exista în acest an. Perspectivele și dimensiunile ei nu depind numai de planurile noastre, ci și de situația de pe front.

Între timp, însă, diplomația ucraineană depune toate eforturile pentru prelungirea sancțiunilor sectoriale, economice împotriva Federației Ruse care au fost instituite în semn de solidaritate cu Ucraina, în cadrul coaliției mondiale pro-ucrainene, de către Uniunea Europeană, SUA, Canada, Australia și multe alte țări. Din când în când, în unele țări europene există voci care susțin că aceste sancțiuni nu ar fi eficiente. Dacă unora li se pare inefficiente, atunci aceste sancțiuni nu ar trebui anulate sau diminuate, ci dimpotrivă, ele ar trebui continuate și înăsprite!

Orice pas în direcția regrementării politice trebuie să fie precedat de un progres simțitor în probleme de securitate. Este vorba, în primul rând, de încetarea reală a focului, chiar dacă în ultimul timp, asistăm la o reducere însemnată a confruntărilor și retragerea efectivă a tehnicii militare ruse; accesul total al OSCE în toate teritoriile ocupate, inclusiv în zona de confruntare și în cea necontrolată a frontierei ucraineano-ruse. Numai atunci putem vorbi de organizarea alegerilor locale în deplină conformitate cu legislația ucraineană și în deplină conformitate cu criteriile și standardele OSCE.

Sunt convins că acțiunile Ucrainei sunt corecte și că Acordurile de la Minsk nu au o altă alternativă. Drept dovadă o constituie pacea în cea mai mare parte a teritoriului Ucrainei, sancțiunile instituite pentru neîndeplinirea Acordurilor de la Minsk. Și faptul că dușmanul nostru este blocat pe îndepărtatele granițe estice reprezintă tot un efect al Acordurilor de la Minsk.

Scopul meu este recuperarea de către Ucraina a întregului Donbas și apoi a Crimeei pe cale politico-diplomatică. Și trebuie să subliniez faptul că soluții simple, din păcate, nu există, dar eu nu am de gând să mă întorc din acest drum.

Vă doresc tuturor pace.

Vă felicit, dragi compatrioți, cu prilejul Zilei Memoriei și Reconcilierii și al Zilei Victoriei împotriva nazismului în cel de-al Doilea Război Mondial.

Slavă veteranilor Armatei roșii și ai mișcării de partizani!

Slavă luptătorilor din Armata Ucraineană de Insurgenți și participanților la toate mișcările de eliberare națională!

Slavă tuturor acelor care au apărat Ucraina de agresiunea celui de-al Treilea Reich!

Slavă Forțelor Armate ale Ucrainei, Gărzii Naționale, voluntarilor, tuturor structurilor de forță care apără Patria noastră de acțiunile dușmănoase ale Federației Ruse!

Slavă Ucrainei!



Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape